

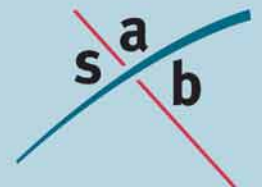
Notitie

Reikwijdte en detailniveau planMER

Bestemmingsplan Buitengebied Elburg

Gemeente Elburg

Datum: 25 juni 2010
Projectnummer: 60887.01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Voorgenomen activiteit	3
1.2	Aanleiding plan-m.e.r.	3
1.3	Het planMER nader toegelicht	5
1.4	Doel van de notie reikwijdte en detailniveau	7
2	Reikwijdte en detailniveau	8
2.1	Aanleiding & doelstelling	8
2.2	Reikwijdte - geografisch	9
2.3	Reikwijdte - functioneel	10
2.4	Reikwijdte - tijdshorizon	13
2.5	Detailniveau	13
3	Milieubeoordeling	23
3.1	Inventarisatie bestaande en autonome situatie	23
3.2	Alternatieven	23
3.3	Beoordelingskader	24
3.4	Passende beoordeling	24
4	Procedure en planning	26
4.1	Rol van de actoren	26
4.2	Contactgegevens	26
4.3	Globale planning	27

Bijlage 1: voortoets

Bijlage 2: kaart nieuwvestiging melkveehouderij

Bijlage 3: beleid

Bijlage 4: kaart landschap

1 Inleiding

1.1 Voorgenomen activiteit

De gemeente Elburg werkt aan een integrale herziening van het bestemmingsplan buitengebied. Aan het geldende bestemmingsplan Buitengebied uit 2001 is deels goedkeuring onthouden en het plan sluit niet meer aan op vigerende wet- en regelgeving en de huidige beleidsinzichten.

In de aanloop naar deze bestemmingsplanherziening is een beleidsverkenning vastgesteld door de gemeenteraad. In dit document is onder andere het regionale VAB-beleid verwerkt. Momenteel is een concept voorontwerpbestemmingsplan gereed. Na afronding van de m.e.r.-procedure en onderlinge afstemming tussen het planMER en het bestemmingsplan wordt het voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd.

Het een concept voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied Elburg is conserverend van aard. Mits natuur en landschap niet onevenredig worden geschaad, wordt onder andere ruimte geboden aan uitbreiding van intensieve veehouderijen, melkveehouderijen, ontwikkeling van (nieuwe) natuur, recreatieve activiteiten en kleinschalige bedrijvigheid.

1.2 Aanleiding plan-m.e.r.

Sinds september 2006 kent de Nederlandse m.e.r.-regelgeving de verplichting om bij een aantal plannen een m.e.r.-procedure te volgen. Dit is geregeld in de Wet milieubeheer met het hier aangekoppelde Besluit m.e.r. 1994. Het doel van plan-m.e.r. is er voor te zorgen dat het milieubelang volwaardig afgewogen kan worden op basis van goede informatie.

Wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plannen zijn plan-m.e.r.-plichtig wanneer ze kaderstellend zijn of wanneer er een passende beoordeling nodig is. In de volgende paragrafen wordt op beide aspecten nader ingegaan.

1.2.1 Kaderstellend plan

Sinds 28 september 2006 is de wetswijziging Wet milieubeheer (Wm) en het hier aan gekoppelde Besluit m.e.r. 1994 van kracht geworden. In de onderdelen C en D van de bijlage bij het Besluit m.e.r. 1994 is vastgelegd welke besluiten m.e.r.-plichtig zijn (C) of beoordelingsplichtig zijn (D). Hierbij is een onderscheid te maken tussen plan-m.e.r.-plichtig en project-m.e.r.-plichtig.

De categorieën C14 en D14 gaan in op de uitbreiding of nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. M.e.r.-plichtig is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens, waarbij de activiteit betrekking heeft op een inrichting met meer dan:

- 1°. 85.000 plaatsen voor mesthoenders,
- 2°. 60.000 plaatsen voor hennen,
- 3°. 3.000 plaatsen voor mestvarkens, of
- 4°. 900 plaatsen voor zeugen.

M.e.r.-beoordelingsplichtig is de oprichting, wijziging of uitbreiding van een inrichting bestemd voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens, waarbij de activiteit betrekking heeft op een inrichting met meer dan:

- 1°. 60.000 of meer plaatsen voor mesthoenders,
- 2°. 45.000 of meer plaatsen voor hennen,
- 3°. 2.200 of meer plaatsen voor mestvarkens, of
- 4°. 350 of meer plaatsen voor zeugen.

Op grond van deze activiteit met genoemde drempelwaarden is daarom bij het bestemmingsplan Buitengebied Elburg een plan-m.e.r. nodig, omdat op grond van dit plan het navolgende is toegestaan:

- het vernieuwen van stallen voor intensieve veehouderij;
- omschakeling van grondgebonden bedrijvigheid naar intensieve veehouderij;
- bestaande stallen gebruiken voor meer dan 350 zeugen;
- ontheffing/wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van het bouwvlak;

Hiermee kan het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied worden aangemerkt als een 'kader' voor latere m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten. Bovendien is het bestemmingsplan als plan expliciet genoemd bij de hierboven omschreven activiteiten in kolom 3 (plannen) van het Besluit m.e.r. 1994.

1.2.2 Passende beoordeling

Een passende beoordeling is aan de orde als een plan significante gevolgen kan hebben op beschermingsgebieden (Natura 2000) die zijn aangewezen in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Verscheidende delen van het buitengebied van de gemeente Elburg maken onderdeel uit van gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Een aanwijzing onder deze richtlijnen houdt impliciet in dat de gebieden onderdeel uitmaken van het Europese Natura 2000 netwerk van Natuurgebieden. De betrokken Natura 2000-gebieden zijn in dit geval de "Veluwe" en de "Veluwerandmeren". Twee andere Natura 2000-gebieden bevinden zich op geruime afstand van het buitengebied van de Gemeente Elburg maar bevinden zich nog wel binnen de invloedssfeer hiervan. Het gaat om de Natura 2000 gebieden "Uiterwaarden IJssel" (afstand hemelsbreed ongeveer 8,5 km) en "Ketelmeer & Vossemeer" (afstand hemelsbreed ongeveer 9 km). Uit zorgvuldigheid worden laatstgenoemde gebieden meegenomen in de beoordeling.

Omdat op voorhand niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten die binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden kunnen leiden tot significante invloeden op de instandhoudingdoelstellingen van de genoemde Natura 2000-gebieden, zijn de aard en de omvang van deze mogelijke effecten in kaart gebracht door middel van een voortoets. In deze toets, die ook wel oriënterende habitattoets wordt genoemd, wordt een passende beoordeling aangeraden omdat in dit stadium de effecten van activiteiten die van invloed zijn op de stikstofdepositie in de beschermde gebieden niet in te schatten zijn. Het voorzorgsbeginsel schrijft voor dat bij een dergelijke onzekerheid moet worden uitgegaan dat significant negatieve effecten niet uit te sluiten zijn.

Ook in dit kader is er dus sprake van een plan-m.e.r.-plicht omdat significante effecten op Natura 2000-gebieden niet kunnen worden uitgesloten. De gehele voorttoets is als bijlage 1 opgenomen bij deze notitie.

1.3 Het planMER nader toegelicht

1.3.1 *Het doel van het planMER*

Het doel van het planMER is dat bij de besluitvorming over plannen het milieu een volwaardige plaats krijgt met het oog op de bevordering van een duurzame ontwikkeling. Hierbij kan verontreiniging en aantasting van het milieu voorkomen worden door aanpassing van het plan, het treffen van maatregelen of het geen doorgang laten vinden van een plan.

De kern van dit planMER bestaat uit een milieuraapport waarin de milieueffecten van de mogelijkheden die het herziene bestemmingsplan Buitengebied biedt worden beschreven. Daarnaast moeten redelijke alternatieven worden beschreven en beoordeeld.

1.3.2 *Nieuwe wetgeving*

De Eerste Kamer heeft de Wet modernisering m.e.r. op 15 december 2009 aangenomen. De Wet modernisering m.e.r.-regelgeving is in het Staatsblad verschenen op 26 januari 2010 (Staatsblad 2010-20), en zal op grond van artikel VII van de wet in werking treden op een nader bij Koninklijk Besluit te bepalen tijdstip. Voor verschillende artikelen of onderdelen daarvan kan een hiervan afwijkend tijdstip van inwerkingtreding worden vastgesteld bij dit Koninklijk Besluit. Zoals het thans er naar uitziet zal de wet op 1 juli 2010 in werking treden.

De wet heeft een vooruitwerkend overgangsrecht. Dit betekent concreet voor een planMER dat wanneer het ontwerpplanMER niet voor de datum van inwerkingtreding van de wet (1 juli 2010) ter inzage ligt, het nieuwe recht reeds van toepassing is bij het doorlopen van de m.e.r.-procedure. Op zich verandert er voor de plan-m.e.r. in de nieuwe wetgeving niet veel ten opzichte van de oude wetgeving. Wel nieuw is dat er in de kennisgeving van de plan-m.e.r. moet worden aangegeven dat er tegen het voorstellen om een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen zienswijzen kunnen worden ingediend. Een ander verschil betreft de verplichting tot het raadplegen van de Commissie voor de m.e.r. over het milieueffectrapport bij alle plannen (in de eindfase). Het eerder betrekken van de Commissie voor de m.e.r. op vrijwillige basis blijft.

1.3.3 De procedure

De procedure van het planMER is als volgt.

- a Het opstellen van een notitie over de reikwijdte en het detailniveau van het planMER
- b Kennisgeving en inspraak.
- c Raadplegen van de bij de uitvoering van het plan betrokken bestuursorganen (zoals waterschap, provincie, omliggende gemeenten). De gemeente kiest er voor om de notitie reikwijdte en detailniveau ter advisering aan de Commissie voor de m.e.r. voor te leggen.
- d Opstellen van een planMER. In dit geval is dat een rapportage die als bijlage c.q. onderbouwing bij de herziening van het bestemmingsplan buitengebied wordt gevoegd.
- e Ter inzage leggen van het planMER waarbij inspraak mogelijk is. Dit gebeurt gelijktijdig met de ter inzagelegging van het ontwerp bestemmingsplan.
- f Advisering Commissie voor de m.e.r..
- g Vaststelling van het plan, waarin een motivering van de rol van het planMER en de inspraakreacties bij de verdere besluitvorming is opgenomen.
- h Bekendmaking van het plan.
- i Evaluatie. Het bevoegde gezag evalueert de werkelijk optredende milieugevolgen zoals dat beschreven is in de evaluatieparagraaf van het plan. Het bevoegde gezag neemt zo nodig aanvullende maatregelen om de gevolgen voor het milieu te beperken.

1.3.4 De onderdelen van het planMER

Het milieuraapport bevat de volgende onderdelen conform de nieuwe wetgeving.

- a een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd;
- b een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven;
- c een overzicht van eerder vastgestelde plannen die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven;
- d een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen;
- e een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop de gevolgen zijn bepaald en beschreven;
- f een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit, alsmede met de beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven;
- g een beschrijving van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen;
- h een overzicht van de leemten in de onderdelen d en e bedoelde beschrijvingen ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens;

- i een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven mogelijke gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

1.4 Doel van de notie reikwijdte en detailniveau

De notitie reikwijdte en detailniveau heeft tot doel een plan van aanpak voor te leggen aan betrokken partijen met betrekking tot het onderzoeksveld en de onderzoeksbreedte van de milieubeoordeling.

In onderhavige notitie wordt aangegeven welke onderwerpen worden meegenomen in het milieuonderzoek en met welke diepgang deze onderwerpen worden behandeld en beoordeeld bij verschillende alternatieven.

De notitie reikwijdte en detailniveau vormt de leidraad voor de uitvoering van de plan-m.e.r.

Kaderstellend in het bepalen van reikwijdte en detailniveau zijn de volgende overwegingen:

- voor het onderwerp moet redelijkerwijs in tijd en ruimte een causaal verband te leggen zijn tussen het plan en de milieugevolgen;
- het detailniveau en de mate van uitvoerigheid moeten aansluiten bij het detailniveau en de mate van detaillering van het bestemmingsplan;
- uitgegaan moet worden van de ruimte die wettelijke en beleidsmatige kaders bieden.

2 Reikwijdte en detailniveau

2.1 Aanleiding & doelstelling

De vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied staan onder druk. De agrarische sector is aan een forse herstructurering onderhevig. Veel agrariërs stoppen hun bedrijfsvoering. Agrarische bedrijfsgebouwen komen leeg te staan. Een aantal houdt voor de 'hobby' een deel van de agrarische activiteiten aan. Daarnaast specialiseren en groeien agrarische bedrijven die zich richten op de toekomst. De gemeente Elburg wil deze ontwikkeling van agrarische bedrijven door onder andere grote bouwkavels en - met uitzondering van extensiveringgebieden - intensieve veehouderij mogelijk te maken.

Binnen het Reconstructieplan Veluwe is het plangebied gelegen binnen 'extensiveringsgebied (voor bos en natuur en landbouw)' en 'verwevingsgebied'. Deze gebieden hebben een directe, wettelijk verplichte, doorwerking in het bestemmingsplan. In het plangebied zijn geen landbouwontwikkelingsgebieden gelegen waarin ruimte is voor nieuwvestiging van intensieve veehouderijen.

De schaalvergroting in de grondgebonden landbouw, kan ook leiden tot verschraling van de landschapsstructuur. Hierdoor neemt de toegankelijkheid van het buitengebied af. Dit vraagt om bescherming van de aanwezige landschapswaarden.

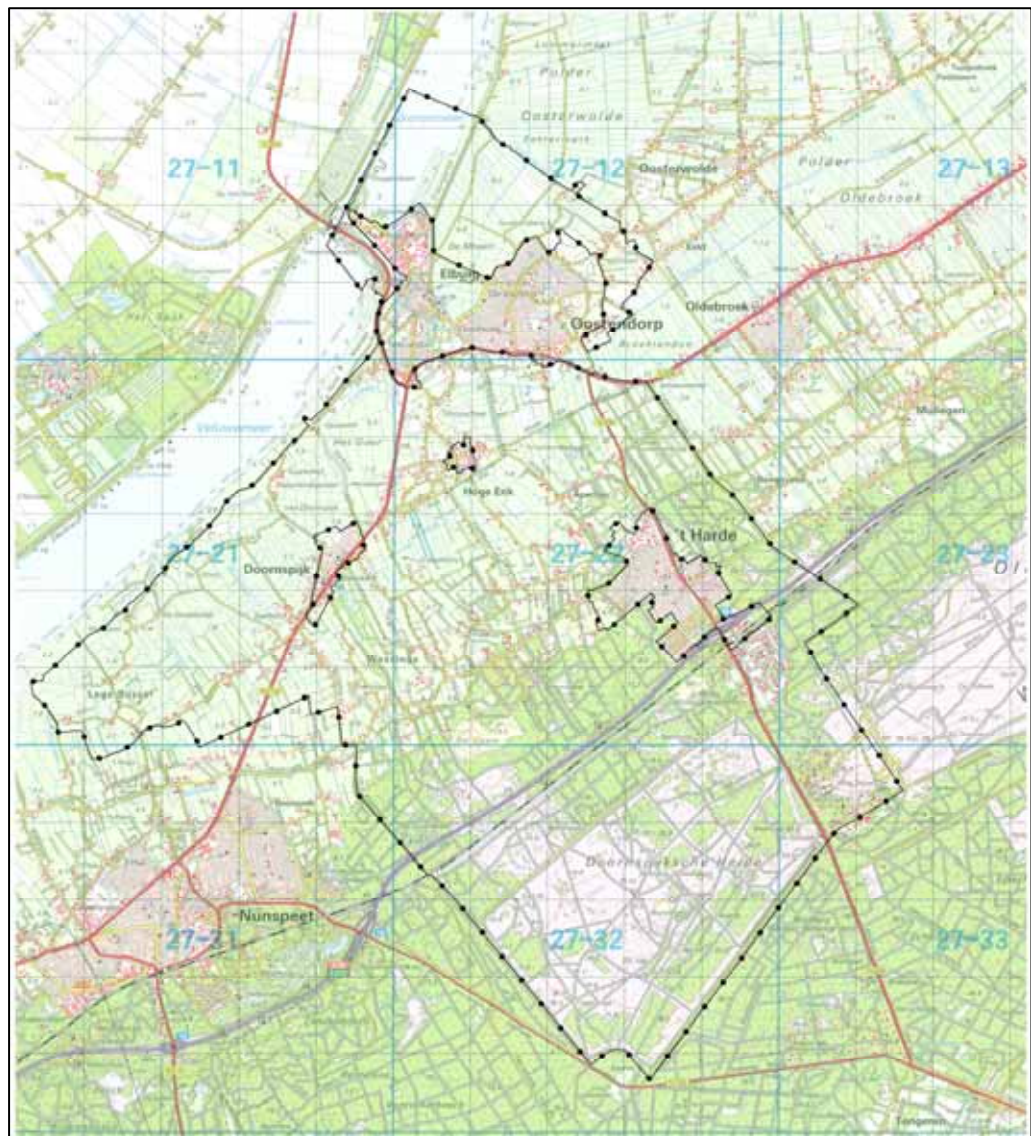
Ook de kwaliteit van de natuur staat onder druk, mede als gevolg van versnippering van ecologische verbanden. De gebruiksintensiteit van het buitengebied in het algemeen en de toename van verkeersinfrastructuur hebben hieraan bijgedragen. Verder verdient de milieukwaliteit van bodem en water voortdurend aandacht. De gemeente Elburg wil daarom ontwikkelingsmogelijkheden scheppen voor nieuwe natuur ter versterking van de Ecologische Hoofdstructuur.

Het buitengebied staat sterk in de belangstelling van de recreant. Ook is er sprake van een behoefte aan landelijke woonmilieus, ofwel wonen in het buitengebied. Dit alles kan vragen om een andere inrichting en gebruik van de gebouwen en gronden in het buitengebied. Ten aanzien van de landbouw kan dit door enerzijds ruimte te geven aan schaalvergroting en anderzijds ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Deze laatste opgave bestaat uit het toestaan van nieuwe gebruiksfuncties als wonen en bedrijvigheid in de genoemde vrijkomende bebouwing. Waar mogelijk kan dat in combinatie met de ontwikkeling van nieuwe natuur en landschap. Deze ontwikkelingen voorkomen onnodige kapitaalvernietiging en dragen bij aan de ontwikkeling van een vitaal en leefbaar platteland.

2.2 Reikwijdte - geografisch

Het plangebied betreft het gehele grondgebied van de gemeente met uitzondering van de woonkernen en de daarvan deel uitmakende bedrijventerreinen, te weten de kernen Elburg, 't Harde, Hoge Enk en Doornspijk. Buiten de planherziening blijft ook een stuk grond langs het Veluwerandmeer (zgn. Ecolint met recreatie-eilandjes). De bestemmingsplannen voor deze gebieden volgen een eigen traject.

Ligging van het plangebied

Het studiegebied van het MER kan groter zijn dan de plangrenzen, omdat de milieueffecten verder kunnen reiken dan de grenzen van het plangebied. Omgekeerd kunnen ontwikkelingen van buiten het plangebied ook van invloed zijn op de milieueffecten in het plangebied.

2.3 Reikwijdte - functioneel

2.3.1 *Het detailniveau van het bestemmingsplan*

Het bestemmingsplan Buitengebied Elburg heeft een beheersmatig karakter. Dit betekent dat het bestemmingsplan tot doel heeft om voor alle reeds aanwezige functies in het gebied de bestemmingsregeling weer actueel te maken. Dit leidt ertoe dat in het bestemmingsplan geen grote nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, maar dat er mogelijkheden worden geboden voor een geleidelijke doorontwikkeling van de verschillende vormen van grondgebruik in het plangebied.

Typerend voor een dergelijk bestemmingsplan is dat voor vele functies algemene regels gelden die een geleidelijke groei en een relatief kleinschalige verandering van de functies mogelijk maken. Deze regels zijn algemeen geldend voor vele adressen tegelijkertijd. Van de geboden mogelijkheden is het vooraf niet zeker op hoeveel adressen en op welke adressen deze mogelijkheden zullen worden benut.

Dit heeft ook gevolgen voor het MER. Er worden vele geringe groeimogelijkheden in het bestemmingsplan geboden. De mate waarin gebruik wordt gemaakt van de geboden mogelijkheden is niet zeker, evenmin als de locatie.

Het integraal in beeld brengen van de milieugevolgen van alle mogelijke activiteiten is bijzonder complex en praktisch niet mogelijk. Het MER zal zich daarom vooral moeten richten op de mogelijkheden waarvan op voorhand bekend is dat deze bij een opeenstapeling van initiatieven kunnen leiden tot effecten op de omgeving of het milieu. Hierdoor draagt het MER bij aan een zorgvuldige besluitvorming over het bestemmingsplan. Het afzonderlijk onderzoeken van alle mogelijkheden die in het bestemmingsplan worden geboden is niet mogelijk en draagt niet bij aan een goede besluitvorming.

2.3.2 *Relevante ontwikkelingsmogelijkheden*

Het planMER richt zich primair op die ontwikkelingsmogelijkheden die kaderstellend zijn voor het MER vanwege de mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Overige ontwikkelingen zijn relevant als zij deze nadelige gevolgen beïnvloeden.

2.3.2.1 *Primaire ontwikkelingsmogelijkheden*

Het planMER richt zich primair op de plan-m.e.r.-plichtige activiteiten.

Het voorontwerpbestemmingsplan bevat de volgende regelingen voor kaderstellende ontwikkelingsmogelijkheden:

Mogelijkheden voor intensieve veehouderijen

Alle aanwezige agrarische bedrijven hebben in het voorontwerpbestemmingsplan een bouwvlak toegekend gekregen. Bij recht mag maximaal 1 hectare van dit bouwvlak worden gebruikt ten behoeve van intensieve veehouderijen. Verder is in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen dat van de bedrijfsgebouwen alleen de eerste bouwlaag mag worden gebruikt voor het houden van dieren

Voor het bouwen buiten de bouwgrenzen is een ontheffingsbevoegdheid opgenomen om het overschrijden van de bouwgrenzen aan maximaal twee zijden toe te staan, mits de bouwgrens per zijde met maximaal 25 meter wordt overschreden. Echter ook dan is geen grotere gebruiksoppervlakte voor intensieve veehouderijen toegestaan dan 1 hectare. Ditzelfde geldt voor de in het voorontwerpbestemmingsplan opgenomen mogelijkheid voor burgemeester en wethouders om medewerking te verlenen aan wijziging dan wel vergroting van het bouwvlak.

Concluderend biedt het voorontwerpbestemmingsplan op elk agrarisch bouwvlak de mogelijkheid tot een intensieve veehouderij met een maximale gebruiksoppervlakte van 1 hectare.

Bij deze primaire ontwikkelingsmogelijkheden kunnen de onderstaande aspecten leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu:

- natuur: verstoring & versnippering, vermesting (ammoniak);
- geur: geurbelasting in odour units;
- luchtkwaliteit: stal- en verkeeremissies fijn stof en stikstofdioxide.

2.3.2.2 *Secundaire ontwikkelingsmogelijkheden*

Het planMER richt zich secundair op activiteiten die niet plan-m.e.r.-plichtig zijn, maar wel kunnen bijdragen aan de cumulatie van milieugevolgen van de primaire plan-m.e.r.-plichtige activiteiten.

Het voorontwerpbestemmingsplan bevat de volgende regelingen voor secundaire ontwikkelingsmogelijkheden die van invloed kunnen zijn op de nadelige gevolgen voor natuur, geur en luchtkwaliteit door de primaire ontwikkelingsmogelijkheden:

1 Mogelijkheden voor melkveehouderijbedrijven.

Een melkveehouderij is een grondgebonden agrarisch bedrijf, dat binnen alle agrarische bestemmingen gevestigd kan worden. Bij recht is aan deze bedrijven een bouwvlak op maat toegekend. Uitgangspunt daarbij is geweest het bouwvlak uit het vigerende bestemmingsplan met daarbij een uitbreidingsruimte van 15% voor de komende planperiode daar waar een bouwvlak al volledig benut is. Als maximale maat is 1,5 hectare bij recht aangehouden.

Bij ontheffing is het mogelijk om de bouwgrenzen van het bouwvlak te overschrijden aan maximaal twee zijden met maximaal 25 m per zijde. De oppervlakte van het fictieve bouwvlak dat ontstaat mag niet groter worden dan 2 ha. Tot slot is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor vergroting van het bouwvlak tot een aaneengesloten oppervlak van 2,5 ha.

Daarnaast is op de gronden met de bestemming "Agrarisch" de mogelijkheid opgenomen tot nieuwvestiging van melkveehouderijbedrijven. Het bouwvlak ten behoeve van deze nieuwvestiging mag maximaal 2,5 ha bedragen. (zie bijlage 2).

2 Omzetting agrarisch bedrijf naar milieuvriendelijk niet-agrarisch bedrijf

In het voorontwerpbestemmingsplan Buitengebied Elburg is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor het wijzigen van de agrarische bestemmingen in de bestemming Bedrijf ten behoeve van kleinschalige woon- werkcombinaties:

- voor natuur- en landschapsbeheer en -educatie -waarbij gedacht kan worden aan een bezoekerscentrum-;

- voor recreatie -waarbij gedacht kan worden aan een theetuin, bed en breakfast of boerengolf-;
- voor zorg -waarbij gedacht kan worden aan dagverblijf, beautycentrum of dierenkliniek.

Uitvoering van deze wijzigingsbevoegdheid kan tot een verhoging van het aantal verkeersbewegingen leiden met als gevolg een toename van fijn stof. Andere aspecten zijn niet aan de orde bij beoordeling van de cumulatie, omdat bij toepassing van de wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de omzetting de ter plaatse gevestigde agrarische bedrijven stoppen.

Daarnaast is binnen de bestemming Agrarisch de wijzigingsbevoegdheid opgenomen om na bedrijfsbeëindiging de bestemming van het agrarisch bouwvlak te wijzigen in de bestemming Recreatie met de aanduiding manege.

3 Wonen - Agrarisch

Deze bestemming is toegekend aan percelen waar wonen de hoofdfunctie vormt en de aanwezige agrarische activiteiten als nevenactiviteit worden aangemerkt (de zgn. hobbyboeren). Ter plaatse is op grond van het voorontwerpbestemmingsplan beperkte agrarische bedrijfsvoering toegestaan.

2.3.2.3 *Overige ontwikkelingsmogelijkheden zonder nadelige gevolgen voor de milieuaspecten die nader worden onderzocht in het kader van de primaire plan-m.e.r. plichtige activiteit.*

Naast de ontwikkelingsmogelijkheden die in de voorgaande paragrafen beschreven zijn, maakt het voorontwerpbestemmingsplan tal van andere kleine ontwikkelingen mogelijk. Dit betreft onder andere de ontheffing voor recreatieve activiteiten, wijziging van de bestemmingen ten behoeve van wonen en de wijzigingsbevoegdheid naar natuur. Vanwege het conserverend karakter van het bestemmingsplan zijn deze ontwikkelingsmogelijkheden in omvang in de regels beperkt en bovendien dragen zij niet significant bij aan de cumulatie van milieugevolgen door de in de primaire plan-m.e.r.-plichtige activiteit.

Regionaal vergistingsbeleid (in voorbereiding)

In het voorjaar van 2010 is het concept van de "regiovisie ruimtelijke inpassing biomassa-initiatieven Noord-Veluwe" verschenen. Het betreft een gezamenlijk product vanuit de drie biomassaprojecten in het Regionale Samenwerkingsprogramma 2008-2011¹: co-vergisting van mest, houtgestookte bio-WKK en biobased economy. De visie heeft als doel om beleidsmatige lacunes en knelpunten bij de ruimtelijke inpassing van biomassa-activiteiten in de regio te verhelpen of voorkomen en bestaat uit:

- Een analyse van de problematiek rond ruimtelijke inpassing van verschillende typen biomassa-activiteiten en de wijze waarop de regio daarmee om wil gaan;
- Een afwegingskader voor het zoeken en beoordelen van vestigingslocaties voor biomassa-activiteiten;
- Een overzicht van kansrijke gebieden en zoekzones in de regio.

De visie wordt voorgelegd aan de gemeenten ter vaststelling als gemeentelijk sectoraal beleid, voor doorwerking in gemeentelijke structuurvisies en bestemmingsplannen en als handreiking bij besluitvorming over ruimtelijke inpassing van individuele initia-

¹ De regio Noord Veluwe bestaat in dit verband uit de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten.

tieven. Eventuele afwijking van de regiovisie zal door gemeenten worden gemotiveerd.

Indien bij het opstellen van het planMER meer duidelijkheid is verkregen over de wijze waarop dit regionaal beleid zal worden doorvertaald naar het bestemmingsplan, zal dit worden meegewogen in het planMER.

Ontwikkelingsmogelijkheden buiten het plangebied van kunnen bijdragen aan de cumulatie van milieugevolgen van de primaire plan-m.e.r.-plichtige activiteiten.

Er zijn ten tijde van het opstellen van deze notitie geen ontwikkelingsmogelijkheden buiten het plangebied bekend die kunnen bijdragen aan de cumulatie van milieugevolgen van de primaire plan-m.e.r.-plichtige activiteiten.

2.4 Reikwijdte - tijdshorizon

De tijdshorizon van de planMER is in beginsel gelijk aan die van het bestemmingsplan: gerekend vanaf de referentiedatum, derhalve tot het jaar 2020. Op grond van de Wro bestaat een actualiseringplicht met 10 jaar. Voor sommige effecten, zoals bodemdaling, kan een verdere tijdshorizon noodzakelijk zijn, omdat deze op langere termijn grote gevolgen kunnen hebben. Dergelijke effecten zijn hier niet aan de orde. Op het moment dat het bestemmingsplan wordt geactualiseerd, zullen alle milieuaspecten opnieuw volwaardig worden meegenomen.

2.5 Detailniveau

2.5.1 Inleiding

In het planMER worden de belangrijkste milieugevolgen in beeld gebracht van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het bestemmingsplan als deze kaderstellend zijn voor het MER vanwege de mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu of deze nadelige gevolgen beïnvloeden. In paragraaf 2.4 zijn deze ontwikkelingsmogelijkheden beschreven. Het gaat hier met name om intensieve veehouderijen en melkveehouderijen.

Bij deze selectie kwam al naar voren dat niet alle milieuaspecten even relevant zijn. Voor het planMER betekent dit dat niet alle milieuaspecten even gedetailleerd onderzocht hoeven worden. Om te voorkomen dat er overbodige milieuanalyses worden uitgevoerd, worden ontwikkelingsmogelijkheden en milieuaspecten waarbij weinig tot geen effecten worden verwacht beperkt opgenomen of achterwege gelaten in de MER. Aspecten waarbij belangrijke effecten worden verwacht, worden daarentegen uitvoerig behandeld in het MER en zullen betrokken worden bij de beoordeling van de te onderzoeken alternatieven en varianten. De effectbeschrijving zal deels kwantitatief en deels kwalitatief plaats vinden: het detailniveau van het MER sluit hiermee aan bij het detailniveau van het bestemmingsplan. Daarom worden de milieueffecten niet op detailniveau - project- of inrichtingsniveau - beschreven, maar op strategisch niveau voor een groter gebied. Het is immers nog onduidelijk welke feitelijke ruimtelijke ontwikkelingen plaats gaan vinden.

Onderstaand is per milieuthema op alfabetisch volgorde aangegeven op welk detailniveau deze in het MER behandeld wordt. Het bij de milieuthema's behorende wetgeving en beleid, waarmee binnen de planMER rekening wordt gehouden, is opgenomen in bijlage 3.

Een milieuthema kan op drie manieren worden behandeld:

- a in de alternatievenvergelijking in de planMER zal dit thema niet worden meegenomen;
- b in beschrijvende zin;
- c in beoordelende zin; in deze notitie zijn de toetsingscriteria aangegeven die deel uitmaken van het beoordelingskader.

2.5.2 Archeologie

Dit facet betreft fysieke sporen in/op de bodem die informatie verschaffen over vroegere menselijke samenlevingen. Wetgeving verplicht de gemeente om de archeologische waarden te bewaren door in de ruimtelijke ordening tijdig rekening te houden met deze waarden.

De gemeente Elburg baseert op dit moment hoe om te gaan met archeologische (verwachtings)waarden in ruimtelijke plannen op de IKAW (Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden). Deze kaart geeft aan waar mogelijk nog niet ontdekte archeologische resten aanwezig zijn. De IKAW is gebaseerd op de gedachte/veronderstelling dat in Nederland de mogelijkheden tot bewoning sterk samenhangen met het oorspronkelijke landschap.

De gemeente Elburg heeft het voornemen om opdracht te verlenen voor het opstellen van een gemeentelijke archeologische waarden- en verwachtingskaart en een beleidsadvieskaart voor het gehele gemeentelijke grondgebied. Indien mogelijk zal in het planMER hier aandacht aan worden besteed.

In het planMER zal in ieder geval inzichtelijk worden gemaakt dat de bekende waarden voor archeologie en de gebieden met een bepaalde archeologische verwachtingswaarde in het bestemmingsplan op een passende manier zullen worden beschermd. Bekende waarden worden beschermd om aantasting te voorkomen. Ook te verwachten waarden worden beschermd door vooraf na te gaan of eventuele waarden door bepaalde ontwikkelingen worden verstoord.

Dankzij deze hoge mate van bescherming is de kans dat initiatieven grote negatieve gevolgen kunnen hebben voor de aantasting erg klein. In de alternatievenvergelijking in de planMER zal dit thema dan ook niet verder worden meegenomen.

2.5.3 Bodem

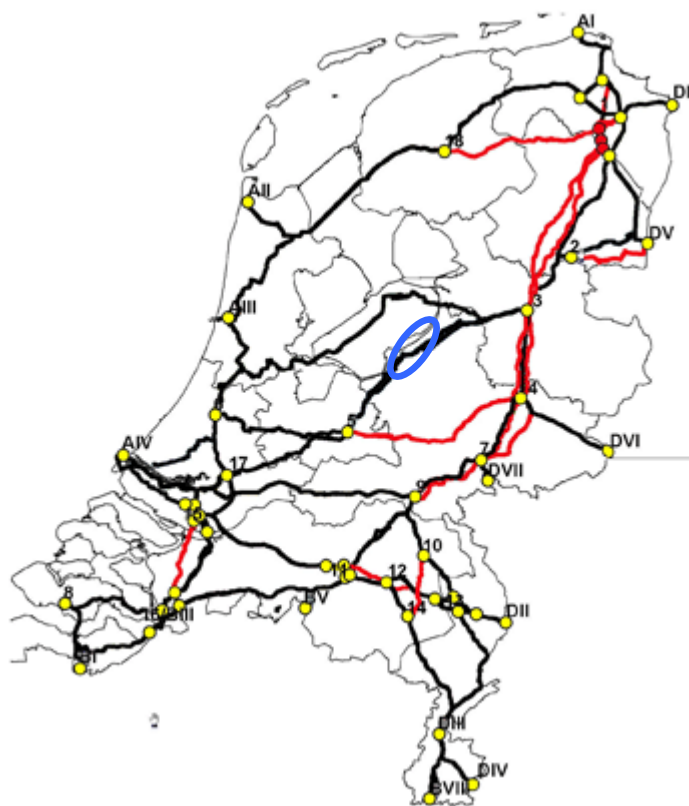
Intensieve veehouderijen kunnen worden beschouwd als gesloten systemen. Dit betekent dat er geen directe emissie van verontreinigende stoffen als zware metalen, olie, PAK's of bestrijdingsmiddelen naar de bodem plaatsvindt. Het uitvoeren van andere activiteiten behorende tot de agrarische bedrijfsvoering kan wel tot bodemverontreiniging leiden, bijvoorbeeld een was-, tank- of werkplaats. Dit zijn echter individuele lokale effecten. Deze zullen verder niet worden meegenomen in het planMER.

Omdat de effecten bij intensieve veehouderijen neutraal zijn en de effecten op de bodem ten gevolge van uitbreiding van melkveebedrijven beperkt zijn door de niet-zuurgevoelige bodems en reducerende maatregelen, wordt het effect van de ontwikkelingsmogelijkheden op de bodem niet meegenomen. Dit aspect zal in het planMER niet worden meegenomen in de alternatievenvergelijking.

2.5.4 Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid heeft betrekking op gasleidingen, hoogspanningsleidingen, Bevi-bedrijven en transport van gevaarlijke stoffen over de weg. Over het algemeen geldt dat het plaatsgebonden risico langs wegen niet als probleem wordt gezien. Het groepsgebonden risico wordt alleen een probleem waar de gebruiksintensiteit van een gebied erg hoog is. Gezien het feit dat in het plan geen ontwikkelingen plaatsvinden die de persoonsdichtheid langs de wegen en/of spoorlijnen sterk beïnvloeden, treden vanuit externe veiligheid geen negatieve gevolgen op voor het milieu. In de alternatievenvergelijking in het planMER zal dit aspect niet worden meegewogen.

VROM werkt op dit moment aan een nieuwe Structuurvisie Buisleidingen. Die wijst ruimte aan voor toekomstige buisleidingen voor gevaarlijke stoffen in Nederland voor de komende 20 tot 30 jaar. Uit onderstaande afbeelding blijkt dat er ook een buisleiding gepland is op het grondgebied van Elburg.

VROM moet voor de Structuurvisie Buisleidingen een milieueffectrapportage (m.e.r.) maken. De zwarte lijnen zijn de verbindingen die in het planMER onderzocht worden

op milieueffecten, de rode lijnen zijn lijnen die na overleg met de provincies zijn afgevallen. Dit betekent dus dat de buisleiding door Elburg ook wordt onderzocht. De uitkomsten daarvan zijn op dit moment nog niet bekend. Ook is de structuurvisie nog niet vastgesteld. Dit betekent dat het zeer de vraag is of gedurende de planperiode c.q. de tijdshorizon van dit planMER de buisleiding zal worden aangelegd. Om deze reden wordt in de alternatievenvergelijking in het planMER op dit thema niet teruggekomen. Bovendien is ten tijde van de totstandkoming van deze notitie gebleken dat naar verwachting het alternatief door Elburg zal afvallen, in verband met de aanwezige natuurwaarden.

2.5.5 Geluid

Door groei van de bestaande bedrijven en recreatieve voorzieningen zullen de geluidsemisies als gevolg van de bedrijfsactiviteiten en de verkeersstromen naar verwachting licht gaan toenemen.

Vanwege het conserverende karakter van het bestemmingsplan is de toename van de verkeersstromen gering en leidt deze niet tot noemenswaardig andere geluidsbelastingen.

De grootste geluidstoename van stationaire bronnen wordt veroorzaakt vanwege ventilatie. Overige geluidbronnen (o.a. voermachines) vinden in pandig plaats. De effecten zullen op project- of inrichtingsniveau optreden en onderzocht worden, waarbij strikte voorwaarden van toepassing zijn (waaronder de waarborg van het binnenniveau bij woningen). Het is immers nog onduidelijk welke feitelijke ruimtelijke ontwikkelingen plaats gaan vinden.

Het detailniveau waarop dit speelt, sluit echter niet aan bij het strategisch niveau van het MER. De milieueffecten vanwege geluid op een groter gebied zijn beperkt en zullen dan ook niet in de alternatievenvergelijking in de planMER worden meegenomen.

2.5.6 Geur

In verband met de ontwikkelingsmogelijkheden voor (intensieve) veehouderijen is geuremissie een aandachtspunt in het planMER.

Door de gemeente Elburg is in 2009 de visie "Gebiedsvisie Elburg, onderbouwing verordening ogv wet geurhinder en veehouderij" opgesteld. In deze gebiedsvisie is rekening gehouden met de huidige en toekomstige geursituatie. De uitkomst van de gebiedsvisie is, dat het gelet op de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen en het leefklimaat in de gemeente Elburg wenselijk is om andere geurnormen en afstanden vast te stellen. Dit heeft geresulteerd in een geurverordening welke betrekking heeft op het wijzigen van geurnormen en afstanden voor nieuwbouwplannen in de gemeente Elburg.

Er wordt aan de hand van het reeds uitgevoerde onderzoek beschreven wat de huidige geurhindersituatie is met het oog op de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Daarnaast wordt beoordeeld of als gevolg van de activiteiten geurhinder bij gevoelige bestemmingen als (bedrijfs-)woningen in de omgeving verwacht kan worden. Deze knelpunten zullen inzichtelijk gemaakt worden

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect geurhinder aan de volgende criteria getoetst:

- *toename / afname van het aantal knelpunten betreffende geur.*

2.5.7 Gezondheid & veehouderij

Veehouderij kan negatieve gezondheidseffecten veroorzaken bij omwonenden. Maatregelen kunnen ingezet worden om die bedreigingen en risico's voor de volksgezondheid in de huidige intensieve veehouderij en bij schaalvergroting van veehouderijen te minimaliseren.

Zoönosen zijn infectieziekten die overgaan van dieren op mensen via direct diercontact, de lucht, mest en via voedingsmiddelen. Voorbeelden van zoönosen die voor omwonenden van veehouderijbedrijven risico's kunnen opleveren zijn: Influenza, Staphylococcus aureus (MRSA) en Q-koorts.

In het planMER wordt in beschrijvende zin dieper ingegaan op deze gezondheidsrisico's en mogelijke maatregelen om ze te verkleinen.

2.5.8 Landschap en cultuurhistorie

In de gemeente Elburg komen landschappelijk drie deelgebieden voor: het laaggelegen Randmerengebied, de hoger gelegen Veluwe en een overgangsgebied. Via groene wiggen zijn de verschillende deelgebieden met elkaar verbonden. De ligging van de deelgebieden is weergegeven op de kaart die als bijlage 4 bij deze notitie is toegevoegd.

De landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten die in het buitengebied aanwezig zijn, worden in het bestemmingsplan als volgt samengevat:

- grote aaneengesloten bos- en natuurgebieden op de stuwwallen;
- een kleinschalig afwisselend landschap in het overgangsgebied door ensembles gevormd door agrarische en niet-agrarische erven, houtwallen en erfbeplanting;
- landgoederen en parkbossen in het overgangsgebied met belangrijke natuurlijke en cultuurhistorische waarden, door een veelheid aan landschappelijke elementen zoals bossen, houtwallen en lanen.

- verbindingzones in de vorm van opgaande beplanting en singels tussen de hoger gelegen stuwwallen van de Veluwe met het lager gelegen weidegebied nabij de landgoederen Klarenbeek, Zwaluwenburg en Schouwenburg;
- een kleinschalige open landschap met (o.a. ten westen van de Doornspijk) middeleeuwse verkavelingvormen in het natte weidegebied bij de Randmeren;
- verspreid over het gebied zijn naast de landgoederen cultuurhistorische waarden aanwezig in de vorm van oude kerkenpaden, historische kavelpatronen, oude dijken en monumentale panden.

Momenteel is de gemeente Elburg bezig met het opstellen van een Landschapsontwikkelingsplan (LOP). Het beleid aangaande deze landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten is gericht op het behouden, beschermen en ontwikkelen van de aanwezige waarden. Daarnaast wordt gezocht naar mogelijkheden om de waarden beleefbaar te maken, door zichtbaar te maken of ze bereikbaar te maken en op te nemen in recreatieve routes.

Ook bij het bestemmingsplan Buitengebied is rekening gehouden met bovenstaand beleid. Dit heeft geleid tot een voorontwerp bestemmingsplan dat in sterke mate consoliderend is en alleen ontwikkelingsmogelijkheden biedt waar deze de landschappelijke kwaliteiten niet aantasten.

In het planMER wordt in beschrijvende zin dieper ingegaan op het aspect landschap en cultuurhistorie. Qua cultuurhistorie ligt het accent op het behoud van de kavelpatronen. De kerkenpaden en monumenten zijn reeds dermate strikt in het bestemmingsplan opgenomen dat hier op voorhand geen effecten op te verwachten zijn.

2.5.9 Luchtkwaliteit

Sinds de nieuwe Wet Luchtkwaliteit en de definiëring van 'gevoelige bestemmingen' en 'niet in betekenende mate' speelt de fijnstofproblematiek alleen nog bij grotere bouwprojecten een belangrijke rol.

Evenwel zal in het planMER wel worden ingegaan op dit aspect. Terugdringen van fijn stof in de landbouw is namelijk één van de speerpunten van het beleid. In het planMER zal worden onderzocht wat de achtergrondwaarden zijn en of primaire of secundaire ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied in betekenende mate kunnen bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit en kunnen leiden tot dusdanige hoge concentraties stikstofdioxide en fijn stof dat er onaanvaardbare gezondheidsrisico's optreden.

Toetsingscriteria

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect luchtkwaliteit aan de volgende criteria getoetst:

- *toename in betekenende mate fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) ten gevolge van ontwikkelingen;*
- *sprake van mogelijke grenswaardenoverschrijdingen ten gevolge van ontwikkelingen.*

2.5.10 Natuur

2.5.10.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000-gebieden

Verschillende delen van het buitengebied van de gemeente Elburg maken deel uit van gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn of liggen hier nabij. Een aanwijzing onder deze richtlijnen houdt impliciet in dat de gebieden deel uitmaken van het Europese Natura 2000 netwerk van Natuurgebieden. De betrokken Natura 2000-gebieden zijn in dit geval de Veluwe, Veluwerandmeren, Uiterwaarden IJssel en Ketelmeer &

Vossenmeer. Binnen deze Natura 2000-gebieden zijn habitattypen (vogel)soorten aangewezen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatieve effecten hebben op deze instandhoudingsdoelstellingen.

In het nieuwe bestemmingsplan worden ontwikkelingsmogelijkheden geboden die mogelijk kunnen leiden tot significante negatieve invloeden op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. De ontwikkelingsmogelijkheden die geboden worden, vinden geheel plaats buiten de grenzen van de Natura 2000-gebieden. De aard en omvang van de mogelijke negatieve effecten op Natura 2000-gebieden worden in kaart gebracht door middel van een voortoets (ook wel oriënterende habitattoets genoemd). Voor de effectenbeoordeling wordt gebruik gemaakt van alle 19 effectenindicatoren van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Aan de hand van de reikwijdtes van de effecten en de afstand tot Natura 2000-gebieden wordt een inschatting gemaakt van mogelijk optredende invloeden op instandhoudingsdoelstellingen van de beschermde gebieden zoals die staan beschreven in de betreffende ontwerpbesluiten. Nieuwe ontwikkelingen mogen geen negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstelling van aangewezen waarden.

Indien uit deze toets blijkt dat significante negatieve effecten op voorhand niet zijn uit te sluiten wordt de toets vervolgd door een 'passende beoordeling' in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. In het planMER zal aandacht worden besteed aan het huidige interim toetsingskader ammoniak en Natura 2000 dat de provincie Gelderland op dit moment hanteert (nr. 2009/110, 27 juli 2009).

Beschermde natuurmonumenten

In het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 zijn ook beschermde natuurmonumenten aangewezen. In enkele gevallen ligt het beschermde natuurmonument binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied, waardoor de aanwijzing als beschermd natuurmonument is komen te vervallen. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurmonument, dat niet binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied valt, ligt op ruim 11 kilometer afstand van agrarische bedrijvigheid en betreft het gebied "Buitenplaats Vosbergen". Op afstanden van meer dan 10 kilometer zijn negatieve effecten ten ge-

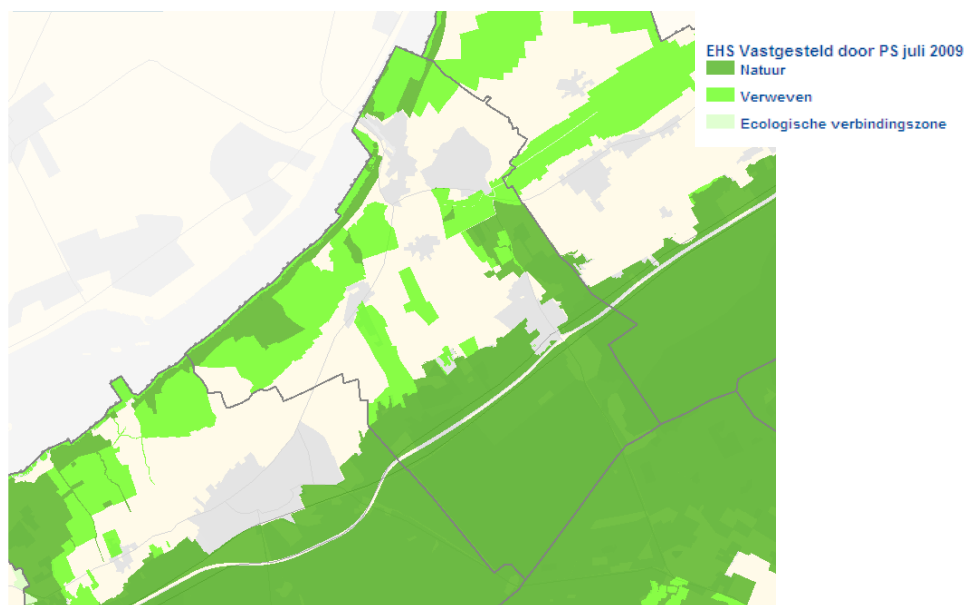
volge van ammoniak en stikstof verwaarloosbaar. In dit geval zijn (significante) negatieve effecten op het beschermde natuurmonument uit te sluiten.

2.5.10.2 Ammoniakdepositie

In het plan-MER worden de effecten van ammoniak bepaald aan de hand van een kwalitatieve beoordeling. In deze kwalitatieve beoordeling wordt de locatie van de voor verzuring en vermisting gevoelige habitattypen samen met de kritieke depositiewaarden van stikstof per habitatype bepaald. Indien niet bekend is waar deze habitattypes zich bevinden, wordt de rand van het Natura 2000-gebied als grens gehanteerd. De kritieke depositiewaarden worden afgezet tegen de meest recente achtergrondconcentratie om te bepalen hoeveel ruimte voor ammoniakdepositie beschikbaar is. Hierbij wordt de volgende werkwijze gehanteerd: als de kritieke depositiewaarden overschreden wordt door recente achtergrondconcentratie, is sprake van negatieve ruimte. Met andere woorden: er is dan geen ruimte voor uitbreiding. Positieve ruimte voor uitbreiding is aanwezig als de achtergrondconcentratie lager is dan de kritieke depositiewaarden. Bij deze kwalitatieve beoordeling wordt alleen gebruikt gemaakt van bestaande rapporten van onder andere Alterra. Vanwege de beperkte uitbreidingsmogelijkheden wordt er geen nieuwe ammoniakberekeningen verricht.

2.5.10.3 Ecologische Hoofdstructuur

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS wordt gevormd door de Natura 2000-gebieden, samen met enkele aanwezige waardevolle bos- en natuurgebieden (kernkwaliteit natuur) en agrarische gronden (kernkwaliteit verweving). Al deze gebieden zijn met elkaar verbonden door middel van ecologische verbindingzones.

Ligging van de EHS in en rondom de gemeente Elburg (bron: Provincie Gelderland)

Binnen de Ecologische Hoofdstructuur geldt de 'nee, tenzij'-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang. Gedeputeerde Sta-

ten beoordelen of een aantasting van kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS als significant is te beschouwen. Binnen het bestemmingsplan is het beleid voor EHS-natuur vooral gericht op het behoud van de bestaande landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden van bos-, heide en stuifzandgebieden. Voor verschillende werkzaamheden die in strijd zijn met deze doelstelling is een verbodsbepaling opgenomen in de regels. Het gaat om het verwijderen van diepwortelende beplanting en het rooien en/of kappen van bos en dergelijke. De gronden die de krijgsmacht gebruikt zijn bestemd voor defensiedoeleinden en ter bescherming van de voorkomende grote landschappelijke, natuurlijke en ecologische waarden. In het bestemmingsplan zal geen sprake zijn van directe aantasting van natuurwaarden.

In de EHS zijn enkele voor verzuring gevoelige zeer kwetsbare gebieden in het kader van de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) aangewezen die extra bescherming genieten. De wet beschermt zeer kwetsbare gebieden tegen de uitstoot van ammoniak die wordt veroorzaakt door veehouderijen. Op grond van deze wet wijzen Provinciale Staten gebieden aan die als zeer kwetsbaar worden aangemerkt. In deze gebieden en een zone van 250 meter hieromheen is uitbreiding of het nieuw vestigen van veehouderijen beperkt toegestaan. Buiten deze grens gelden met betrekking tot dat die gebieden geen beperkingen, tenzij overige wetgeving anders zegt (Natuurbeschermingswet 1998). Zeer kwetsbare gebieden kunnen alleen aangewezen worden als ze in de Ecologische Hoofdstructuur gelegen zijn.

In het buitengebied Elburg en in de directe omgeving daarvan liggen enkele gronden die aangewezen zijn als zeer kwetsbaar in het kader van de Wav. Het betreffen onder andere de bossen van de Veluwe, die tevens aangewezen zijn als Natura 2000-gebied. Verder zijn in de provincie Flevoland tevens enkele gronden aangewezen als zeer kwetsbaar in het kader van de Wav.

In dit planMER worden de effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden op de kernkwaliteiten, ontwikkelingsopgaven, overige natuurwaarden van de EHS en Wav besproken (aantasting, versnippering, verstoring, vermesting, verzuring).

2.5.10.4 *Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet beschermt vaste rust- en verblijfplaatsen van flora en fauna. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijke leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Ontwikkelingen kunnen pas getoetst worden aan de Flora- en faunawet als bekend is welke ingrepen of handelingen op welke locatie plaatsvinden. Binnen het bestemmingsplan Buitengebied Elburg is niet bekend welke specifieke ingrepen of handelingen worden uitgevoerd. Toetsing in het kader van de Flora- en faunawet wordt om deze reden niet noodzakelijk geacht in het planMER. Men dient wel men te allen tijde rekening te houden met de werking van de Flora- en faunawet.

In het planMER wordt aandacht besteedt aan welke door de Flora- en faunawet beschermde soorten te verwachten zijn in het studiegebied en welk beschermingsregime voor de betreffende soort geldt. Zodat inzichtelijk wordt welke knelpunten bij uitvoering van voorgenomen activiteiten kunnen ontstaan.

Toetsingcriteria natuur

De alternatieven in het planMER worden voor het aspect natuur aan de volgende criteria getoetst:

- effecten van de mogelijke ontwikkelingen op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden
- effecten van de ontwikkelingen op de Ecologische Hoofdstructuur en Wav-gebieden (aantasting, versnippering, verstoring, verzuring en vermesting)

2.5.11 Verkeer en vervoer

Bij ontwikkelingen in het buitengebied kan een toename of verschuiving plaatsvinden van vracht- en personenvervoer.

Gelet op de conserverende aard van het bestemmingsplan is de verwachting dat de negatieve gevolgen beperkt zullen blijven.

De mogelijke ontwikkelingen zijn kleinschalig en zullen niet leiden tot een dermate toename van het verkeer dat er knelpunten ontstaan of de wegcapaciteit ontoereikend wordt. Deze effecten zullen niet nader worden meegenomen in de alternatievenvergelijking in het planMER.

2.5.12 Water

Binnen de gemeente Elburg bevinden zich twee grondwaterwinningen voor de productie van drinkwater voor de openbare drinkwatervoorziening. Voor deze winningen geldt een extra mate van planologische bescherming waarvoor zoneringen zijn opgenomen. Ingrepen binnen deze zones die van invloed zijn op de kwaliteit van het grondwater zijn niet toegestaan. Naar verwachting zal het noordelijkste gebied binnen de komende planperiode de functie als grondwaterbeschermingsgebied verliezen.

Ontwikkelingen in het buitengebied kunnen leiden tot toename van het verhard oppervlak, lozing van afvalwater en bodem(water)gebruik. Gelet op de conserverende aard van het bestemmingsplan is de verwachting dat de negatieve gevolgen voor de waterhuishouding beperkt zullen blijven. Het aspect water zal daarom niet worden meegenomen in de alternatievenvergelijking in het planMER.

3 Milieubeoordeling

3.1 Inventarisatie bestaande en autonome situatie

Allereerst wordt de bestaande situatie van het milieu beschreven voor wat betreft de aspecten die nader beschreven en beoordeeld worden. De huidige kwaliteit van deze aspecten, die in het vorige hoofdstuk uitvoerig zijn omschreven, zal globaal worden beschreven.

Verder wordt aandacht besteed aan de te verwachten autonome ontwikkelingen. Autonome ontwikkelingen zijn die ontwikkelingen die in en om het plangebied plaatsvinden wanneer de voorgenomen ontwikkeling van het buitengebied niet actief wordt gestuurd.

De bestaande situatie tezamen met de autonome situatie vormt de referentiesituatie.

3.2 Alternatieven

Alternatieven spelen een belangrijke rol in de milieueffectrapportage. Het planMER dient een aantal redelijke alternatieven te bevatten, die zodanig zijn gekozen dat het de besluitvorming van het bestemmingsplan ondersteunt met milieu-informatie.

Aangezien het voorontwerpbestemmingsplan reeds mogelijkheden biedt voor de primaire en secundaire plan-m.e.r.-plichtige activiteiten, worden de mogelijkheden die het voorontwerpbestemmingsplan biedt als alternatief behandeld. Het spanningsveld van dit MER zit in de groei van de veehouderij enerzijds en het behoud van natuur anderzijds. Daarom zal het voorgenoemd alternatief, de mogelijkheden van het voorontwerpbestemmingsplan, vergeleken worden met scenario's die zijn afgeleid van de bandbreedte die de relevante ontwikkelingen de aankomende 10 jaar door kunnen maken. De alternatieve scenario's zullen in samenspraak met de gemeente Elburg worden opgesteld. De alternatieven worden met de referentiesituatie vergeleken op basis van de voorgestelde beoordelingswijze en -criteria zoals weergegeven in hoofdstuk 2.

In een planMER is een meest milieuvriendelijke alternatief niet verplicht; dit zal dan ook niet onderzocht worden.

3.3 Beoordelingskader

3.3.1 Onderzoekscriteria

In het vorige hoofdstuk is aangegeven welke milieuaspecten betrokken worden in de beoordeling van de alternatieven op de milieugevolgen. Daarbij is vermeld welke toetsingscriteria gehanteerd worden.

In de onderstaande tabel is het beoordelingskader geschetst met de beoordelen milieuaspecten en bijbehorende toetsingscriteria.

Milieuaspect	Toetsingscriterium
Geur	– toename / afname aantal knelpunten betreffende geur
Luchtkwaliteit	– toename in betekende mate fijnstof (PM ₁₀) en stikstofdioxide (NO ₂) ten gevolge van ontwikkelingen – sprake van mogelijke grenswaardenoverschrijdingen ten gevolge van ontwikkelingen.
Natuur	– effecten van de mogelijke ontwikkelingen op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden – effecten van de ontwikkelingen op de Ecologische Hoofdstructuur (aantasting, versnippering, verstoring, verzuring en vermeting)

3.3.2 Wijze van beoordeling

De alternatieven worden beoordeeld op de in vorige paragraaf genoemde effecten ten opzichte van de referentiesituatie. Omdat in veel gevallen nog niet bekend is welke ontwikkelingen op welke plek gaan plaats vinden, kan deze beoordeling niet kwantitatief plaats vinden. Deze beoordelingen zullen daarom veelal kwalitatief plaats vinden. Er wordt gebruik gemaakt van bestaande onderzoeken; uitgangspunt is dat er geen nieuwe berekeningen hoeven te worden uitgevoerd.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van een vijf punts-schaal.

- Grote verslechtering
- Aanmerkelijke verslechtering
- Geen noemenswaardige verbetering of verslechtering
- + Aanmerkelijke verbetering
- ++ Grote verbetering

De scores van de effectbeoordeling moeten niet worden gezien als een absolute beoordeling. Het geeft een indicatie van het effect weer.

3.4 Passende beoordeling

De werkwijze die gevolgd wordt in de passende beoordeling is een vervolg op de werkwijze die in de voortoets wordt gehanteerd. In de voortoets lag de focus vooral op het uitsluiten van effecten op logische gronden. De overgebleven mogelijke effecten vormen knelpunten, waardoor een passende beoordeling noodzakelijk is. De passende beoordeling is gericht op het beschrijven van de knelpunten met behulp van zoveel

mogelijk literatuurgegevens. In het geval dat literatuurgegevens niet voorhanden zijn of niet van voldoende kwaliteit, wordt gebruik gemaakt van expert judgement. Ook modelberekeningen worden ingezet om de mogelijk optredende effecten zoveel mogelijk te beschrijven. De beschrijving van effecten wordt vergeleken met de instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden en de huidige staat van de gebieden. Daarmee ontstaat inzicht in de uitwerking van mogelijk optredende effecten en kunnen ook mitigerende maatregelen worden opgenomen die leiden tot bescherming van instandhoudingsdoelstellingen. De passende beoordeling wordt als bijlage aan het planMER toegevoegd.

4 Procedure en planning

4.1 Rol van de actoren

Omdat de gemeente Elburg tegelijkertijd zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag is voor de plan-m.e.r., is gekozen voor een interne verdeling van de rollen tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Voor de rolverdeling is aangesloten bij het bepaalde in artikel 7.1 lid 4 van de Wet milieubeheer en bij de procedure van het bestemmingsplan. Concreet betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders de voorbereiding van het planMER voor haar rekening neemt en dat deze tezamen met het bestemmingsplan wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Derhalve treedt het college van burgemeester en wethouders tijdens de voorbereiding van het planMER als het bevoegd gezag en de gemeenteraad treedt als bevoegde gezag op bij de vaststelling van het bestemmingsplan inclusief het planMER.

4.2 Contactgegevens

Het voornemen om het planMER op te stellen wordt aangekondigd door middel van publicatie in de plaatselijke huis aan huis weekbladen.

De notitie reikwijdte en detailniveau wordt ter inzage gelegd en tevens verzonden aan de in paragraaf 4.2.1. genoemde bestuursorganen en actoren. Die instanties worden in de gelegenheid gesteld om een mening te geven over deze notitie reikwijdte en detailniveau.

De genoemde instanties worden in de gelegenheid gesteld binnen 6 weken na verzending van de notitie te reageren op de voorgestelde aanpak van het planMER.

De reacties kunnen per post worden aangeleverd bij :

Burgmeester en wethouders Elburg
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling
Postbus 70
8080 AB Elburg

4.2.1 Raadpleging naar aanleiding van de notitie reikwijdte en detailniveau

De gemeente heeft eigen ruimte voor de inrichting van de plan-m.e.r.-procedure. Evenwel is deze notitie reikwijdte en detailniveau ook bedoeld om relevante bestuursorganen en belanghebbenden te informeren over de aanpak van de milieueffectstudie en om hen te raadplegen. Eventuele opmerkingen van bovenstaande instanties kunnen worden meegenomen in het verdere vervolg van de planMER.

De volgende instanties worden geraadpleegd:

Bestuursorganen

- Gedeputeerde Staten van Gelderland;
- Burgemeester en Wethouders van de omliggende gemeenten: Dronten, Nunspeet, Oldebroek en Epe;
- VROM-inspectie Oost;

- Rijksdienst Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten;
- LNV regio directie Oost;
- Waterschap Veluwe, Stroomgebied Elburg-Oldebroek.

Overige actoren

- Dienst Vastgoed Defensie;
- Stichting Geldersch Landschap;
- Staatsbosbeheer;
- Gelderse Milieufederatie;
- Milieugroep Perspectief;
- LTO regio Noord;
- Commissie voor de m.e.r. (CMER / IEA) te Utrecht.

4.3 Globale planning

De notitie reikwijdte en detailniveau zal door het College van B&W worden vastgesteld. Ondertussen wordt gewerkt aan het uitvoeren van het milieuonderzoek. Het milieuonderzoek zal naar verwachting in september worden afgerond. Het ter visie leggen van het voorontwerp tot herziening van de bestemmingsplannen Buitengebied en de planMER is gepland in oktober 2010.

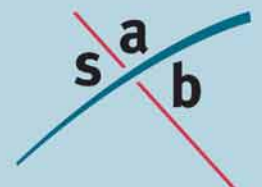
Bijlage 1: voortoets

Voortoets

Buitengebied Elburg

Gemeente Elburg

Datum: 21 juni 2010
Projectnummer: 60887.1

INHOUD

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Werkwijze in het kort	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	4
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	4
2.2	Voorzorgsbeginnsel	5
3	Onderzoeksmethodiek	6
3.1	Natuurbeschermingswet 1998	6
3.2	Knelpuntenanalyse	6
4	Natura 2000-gebieden in en nabij Elburg	7
4.1	Veluwerandmeren	7
4.2	Veluwe	9
4.3	Uiterwaarden IJssel	11
4.4	Ketelmeer en Vossemeer	14
5	Effectenindicator	17
5.1	Oppervlakteverlies	17
5.2	Versnippering	18
5.3	Verzuring	18
5.4	Vermesting	18
5.5	Verzoeting	19
5.6	Verziltting	19
5.7	Verontreiniging	19
5.8	Verdroging	20
5.9	Vernatting	20
5.10	Verandering stroomsnelheid	20
5.11	Verandering overstromingsfrequentie	21
5.12	Verandering dynamiek substraat	21
5.13	Verstoring door geluid	21
5.14	Verstoring door licht	22
5.15	Verstoring door trilling	22
5.16	Optische verstoring	22
5.17	Verstoring door mechanische effecten	22
5.18	Verandering in populatiedynamiek	23
5.19	Bewuste verandering soortensamenstelling	23

6	Knelpuntenanalyse	24
6.1	Bij recht toegestaan	24
6.2	Ontheffing	28
6.3	Wijzigingsbevoegdheid	30
7	Conclusie	32

Bijlage

– Literatuurlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Elburg actualiseert op dit moment haar bestemmingsplannen voor het buitengebied. Verschillende delen van het buitengebied van de gemeente Elburg maken onderdeel uit van gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Een aanwijzing onder deze richtlijnen houdt impliciet in dat de gebieden onderdeel uitmaken van het Europese Natura 2000 netwerk van Natuurgebieden. De betrokken Natura 2000-gebieden zijn in dit geval de “Veluwe” en de “Veluwerandmeren”. Twee andere Natura 2000 gebieden bevinden zich op geruime afstand van het buitengebied van de Gemeente Elburg maar bevinden zich nog wel binnen de invloedssfeer hiervan. Het gaat om de Natura 2000 gebieden “Uiterwaarden IJssel” (afstand hemelsbreed ongeveer 8.5 km) en “Ketelmeer & Vossemeer” (afstand hemelsbreed ongeveer 9 km).

Omdat activiteiten die binnen het bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden misschien kunnen leiden tot significant negatieve invloeden op de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden, dient de aard en de omvang van deze mogelijke effecten in kaart te worden gebracht door middel van een voortoets (ook wel oriënterende habitattoets genoemd). In voorliggende rapportage wordt deze voortoets beschreven.

1.2 Werkwijze in het kort

Bij de beoordeling van mogelijk optredende effecten is gebruik gemaakt van het door SAB opgestelde voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Elburg. Momenteel is een concept voorontwerpbestemmingsplan gereed. De planregels in dit bestemmingsplan zijn gebruikt om een inschatting te maken van mogelijk optredende effecten (tabel 1.1). Deze effecten zijn toegekend aan één van de 19 effectindicatoren van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit. Deze indicatoren zijn ontwikkeld om de gevoeligheid van habitats en soorten weer te geven in een overzichtelijk geheel. Denk daarbij bijvoorbeeld aan gevoeligheid voor geluid, licht of vermesing. Aan de hand van de reikwijdtes van de effecten en de afstand tot Natura 2000-gebieden is een inschatting gemaakt over mogelijk optredende invloeden op instandhoudingsdoelstellingen van de beschermde gebieden zoals die staan beschreven in de betreffende ontwerpbesluiten.

Tabel 1.1: Overzicht van artikelnummers en bestemmingsregels zoals gebruikt in de voortoets buitengebied Elburg. In deze lijst zijn ook dubbelbestemmingen opgenomen. Deze zijn herkenbaar aan de afkorting "DB".

Artikel	Bestemmingsregel	Artikel	Bestemmingsregel
3	Agrarisch	18	Verkeer
4	Agrarisch met waarden	19	Verkeer - Spoorweg
5	Bedrijf	20	Water
6	Detailhandel	21	Wonen
7	Groen - Landschappelijke beplanting	22	Wonen - Agrarisch
8	Horeca	23	Wonen - Kleine woning
9	Landgoed	24	Leiding - Gas DB
10	Maatschappelijk	25	Leiding - Leidingstrook DB
11	Maatschappelijk - Defensie	26	Leiding - Riool DB
12	Natuur	27	Waarde - Archeologie DB
13	Natuur - Defensie	28	Waarde - Archeologische verwachting DB
14	Recreatie	29	Waarde - EHS DB
15	Recreatie - Kerkenpad	30	Waarde - EHS verweving DB
16	Recreatie - Recreatiewoning	31	Waterstaat - Waterkering DB
17	Recreatie - Verblijf		

Toevoeging

Deze voortoets is uitdrukkelijk niet te gebruiken om een inschatting te maken van de effecten van ingrepen op lokale aanwezigheid van soorten die onder de Flora- en faunawet beschermd zijn. Alle activiteiten die leiden tot aantasting van vaste rust- of verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten zijn verboden, tenzij een ontheffing is verkregen van Dienst Regelingen op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet. Het is ook mogelijk om op dusdanige wijze mitigerende maatregelen te treffen dat de ecologische functionaliteit van het gebied niet achteruitgaat. Daarmee wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de wettelijke basis van bescherming van soorten en gebieden. Hierin komt ook uitgebreider de werkwijze bij de beoordeling van mogelijke effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden aan bod.

In hoofdstuk 3 wordt een beschrijving gegeven van de gevolgde onderzoeksmethodiek.

In hoofdstuk 4 staan de Natura 2000-gebieden beschreven die in of binnen de invloedssfeer van het buitengebied van de gemeente Elburg liggen. Hierin wordt een korte beschrijving gegeven van de ligging ten opzichte van het plangebied, van de aanwezige habitats en doelsoorten, van de bijbehorende doelstellingen en van de gevoeligheid van soorten en habitats voor mogelijke effecten. Grote delen van de tekst in hoofdstuk 4 zijn afkomstig van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

De effectenindicator van het Ministerie van LNV wordt in hoofdstuk 5 verder besproken. Daarbij wordt uitleg gegeven over alle 19 effecten die in de effectenindicator worden gebruikt.

Hoofdstuk 6 heeft betrekking op de feitelijke knelpuntenanalyse. Hierin wordt duidelijk gemaakt welke knelpunten optreden in het bestemmingsplan Buitengebied Elburg ten opzichte van de aanwezige Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in de mogelijkheden/ontwikkelingen die het bestemmingsplan biedt bij recht, middels ontheffing en wijzigingsbevoegdheden.

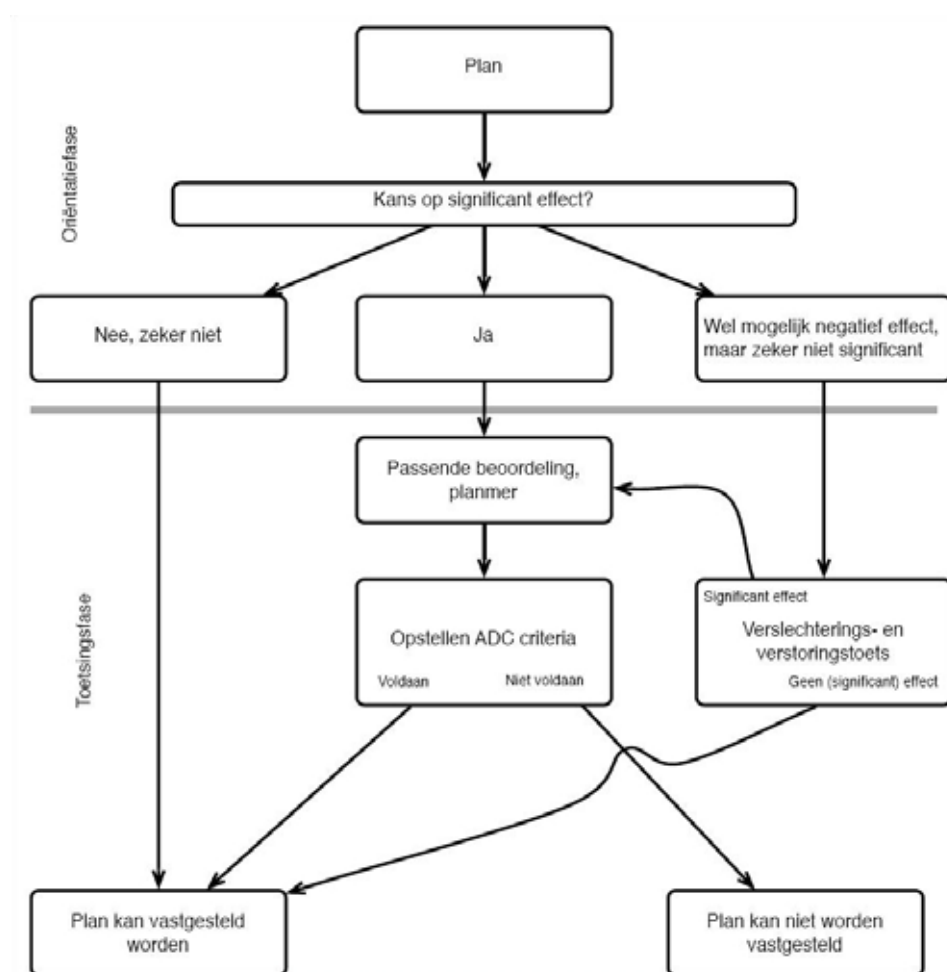
Hoofdstuk 7 geeft de conclusie van de voortoets weer.

2 Wettelijk kader

Bescherming in het kader van de natuurwet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men onder andere te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998). Soortenbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet.

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Nbw 1998. Op grond van deze wet is het verboden plannen te maken die activiteiten mogelijk maken die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor elk plan dat niet direct verband houdt met het beheer van het gebied moet een habitattoets worden verricht. Voor een plan dat direct verband houdt met het beheer van het gebied kan in sommige gevallen worden volstaan met een goedgekeurde gedragscode.

Figuur 2.1: Schematische weergave van besluitvorming in relatie tot de Nbwet 1998.

Een habitattoets wordt uitgevoerd met als eerste stap: de oriëntatiefase. In de oriëntatiefase moet worden nagegaan welke (gecumuleerde) effecten als gevolg van de activiteit te verwachten zijn. Deze effecten worden bekeken in relatie tot de kwetsbaarheid van betrokken gebieden en de gunstige instandhouding van desbetreffende soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen. De volgende conclusies zijn dan mogelijk:

- Volgt uit de oriëntatiefase de conclusie dat zeker geen sprake is van een negatief effect, dan kan het plan worden vastgesteld.
- Is sprake van een mogelijk negatief effect, maar is zeker geen sprake van een significant negatief effect, dan moet dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Als middels verzachtende maatregelen de niet significante negatieve effecten kunnen worden beperkt, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten niet worden verslechterd en geen verstoring van de soorten plaatsvindt, kan het plan worden vastgesteld.
- Als de kans op significant negatieve effecten niet kan worden uitgesloten dan moet een passende beoordeling worden uitgevoerd om optredende effecten inzichtelijk te maken.

Bestaand gebruik

Veel van de activiteiten die plaatsvinden in het Buitengebied van de gemeente Elburg vallen onder bestaand gebruik. Van bestaand gebruik en kleine uitbreidingen daarvan wordt aangenomen dat deze activiteiten worden beschreven in de beheerplannen die worden opgesteld voor alle Natura 2000-gebieden. Als deze activiteiten negatieve effecten veroorzaken op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden, dan wordt dit ook behandeld in de beheerplannen. In deze voortoets wordt niet nader ingegaan op deze activiteiten.

2.2 Voorzorgsbeginsel

Als uit de voortoets blijkt dat een negatief effect op kan treden en het niet duidelijk is of het effect significant van aard is, dan treedt het voorzorgsbeginsel in werking. In dat geval moet ervan uitgegaan worden dat er sprake is van een significant effect. Of het effect daadwerkelijk significant van aard is zal dan moeten blijken in het verdere verloop van de procedure.

3 Onderzoeksmethodiek

3.1 Natuurbeschermingswet 1998

Via de websites van het Ministerie van LNV en de Provincie Gelderland kan worden nagegaan of een plangebied in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Nbw 1998 ligt. Via deze bronnen kan ook worden nagegaan voor welke soorten en/of habitats deze gebieden zijn aangewezen en voor welke invloeden deze aangewezen soorten en habitats gevoelig zijn. Van gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Nbw gaat ook een externe werking uit.

In of nabij de gemeente Elburg ligt een viertal Natura 2000-gebieden:

- 1 Veluwerandmeren;
- 2 Veluwe;
- 3 Uiterwaarden IJssel;
- 4 Ketelmeer & Vossemeer.

Een nadere beschrijving van de genoemde Natura 2000-gebieden wordt gegeven in hoofdstuk 4. In deze beschrijvingen wordt nader ingegaan op de ligging, de aanwezige natuurwaarden en de habitats en de soorten waarvoor de gebieden zijn aangewezen.

3.2 Knelpuntenanalyse

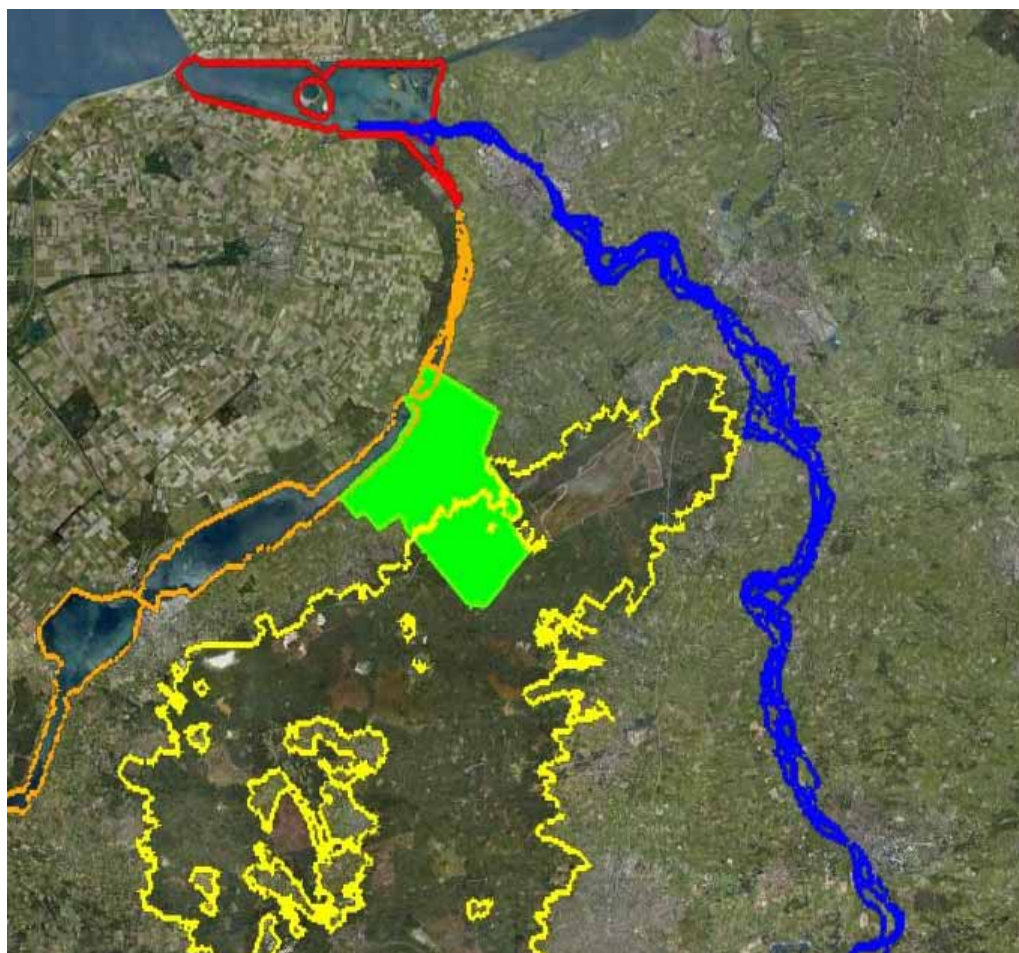
Om de knelpunten van het bestemmingsplan in relatie tot Natura 2000-gebieden in de gemeente Elburg duidelijk te maken, zijn een aantal stappen doorlopen.

- 1 Als eerste stap worden de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, duidelijk gemaakt. Hierbij is een onderverdeling gemaakt in wat bij recht is toegestaan, ontheffingen en wijzigingsbevoegdheden. Deze driedeling is door de hele knelpuntenanalyse gehanteerd.
- 2 De volgende stap is het filteren van de mogelijkheden waarvan op voorhand kan worden aangegeven dat geen of slechts positieve effecten zullen optreden.
- 3 In de derde stap zijn de mogelijkheden beschreven die in potentie een negatief effect kunnen veroorzaken op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden.
- 4 Als laatste stap wordt beschreven welke mogelijkheden op grote afstand een effect kunnen bewerkstelligen. Daarmee zijn dat de belangrijkste knelpunten die een rol spelen in het buitengebied van de gemeente Elburg.

4 Natura 2000-gebieden in en nabij Elburg

In dit hoofdstuk worden aangewezen natuurgebieden, die beschermd in het kader van de Nbw 1998 en welke gelegen zijn in of nabij de gemeente Elburg besproken. Andere gebieden spelen geen rol omdat deze op dusdanig grote afstand gelegen zijn dat geen effecten op kunnen treden (Arcadis, 2006; Gies, 2007). Kort wordt besproken waarvoor het betreffende gebieden zijn aangewezen. Delen van de tekst zijn gebaseerd op de teksten zoals opgesteld en weergegeven door het Ministerie van LNV.

In onderstaande figuur zijn de beschermde gebieden in het kader van de Nbw 1998 in kleur weergegeven.

Figuur 4.1: globale ligging van Natura 2000-gebieden in of nabij de gemeente Elburg (groene vlak). De gekleurde omlijning heeft de volgende betekenis: geel = Veluwe, oranje = Veluwerandmeren, rood = Ketelmeer & Vossemeer, blauw = Uiterwaarden IJssel.

4.1 Veluwerandmeren

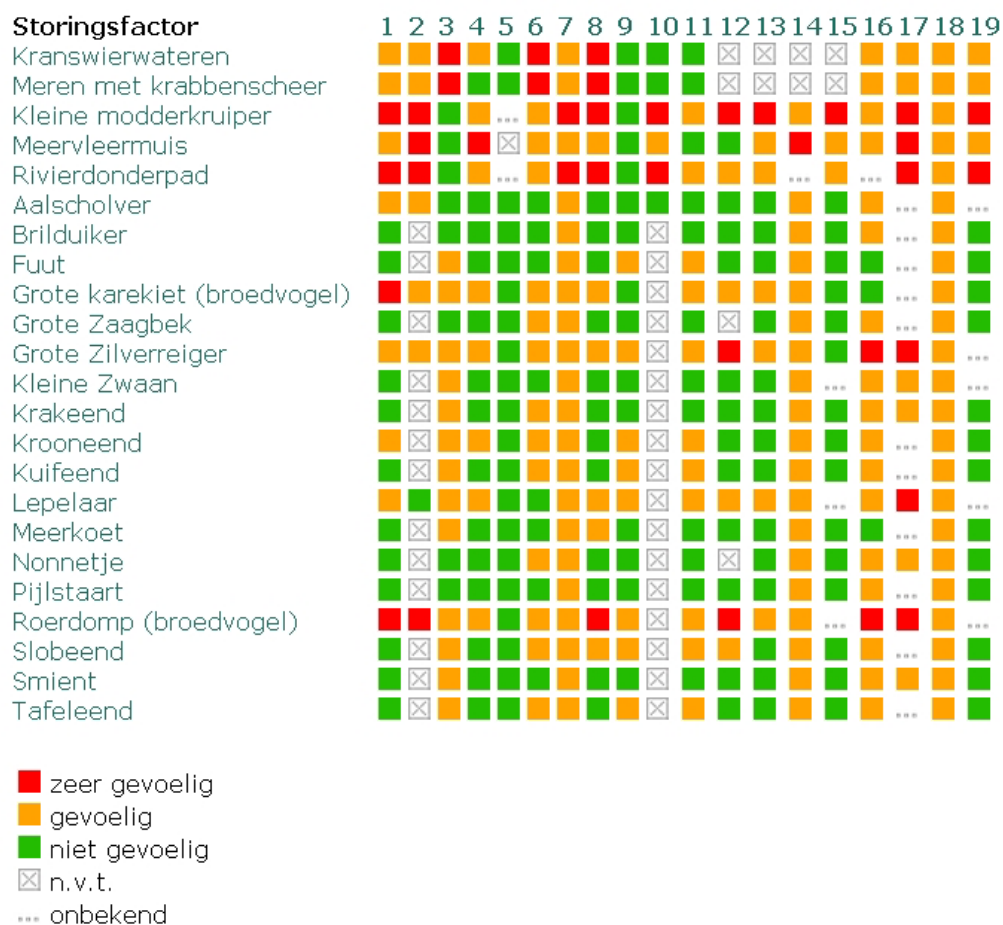
De Veluwerandmeren ontstonden bij de drooglegging van de polders van Flevoland vanaf 1957. Ze betreffen de ondiepe zoetwatermeren Drontermeer, Veluwemeer en Wolderwijd/Nuldernauw die gemiddeld ruim een meter en op sommige plekken tot 5 meter diep zijn. Ze ontvangen hun water vanuit de Flevopolders en een aantal Veluw-

se beken en wateren aan de noordoostzijde via de Roggebotsluis af op het Vossemeer en in het zuidwesten via de Nijkerkersluis op het Nijkerkernauw/Eemmeer. Het gebied heeft een slecht ontwikkelde land-water overgang in verband met een geïxiceerd, tegennatuurlijk waterpeil. De Gelderse oever is grotendeels begroeid met een smalle rietkraag; alleen bij Elburg ligt een rietmoeras (Korte Waarden) dat relatief groot is voor de randmeren. In de 90-er jaren zijn op de Gelderse oevers een aantal nieuwe moerasgebieden aangelegd. In 2000 is gestart met de aanleg van een aantal eilanden tussen het Harderbroek in Flevoland en de Hierdense beek in Gelderland. Ter hoogte van Horst bij Harderwijk is in het Wolderwijd met behulp van enige dammen kunstmatige luwte gecreëerd voor watervogels en ter bevordering van de groei van waterplanten.

Hieronder wordt voor het Natura 2000-gebied aangegeven welke habitattypen en soorten aangewezen zijn binnen het Habitatrichtlijngebied en welke broedvogels en niet-broedvogels zijn aangewezen binnen het Vogelrichtlijngebied en waarvoor deze gevoelig zijn.

Tabel 4.1: Habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied Veluwerandmeren is aangewezen.

Habitattypen	
H3140	Kranswierwateren
H3150	Meren met krabbenscheer
Habitatsoorten	
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1318	Meervleermuis
Broedvogels	
A021	Roerdomp
A298	Grote karekiet
Niet-broedvogels	
A005	Fuut
A017	Aalscholver
A027	Grote Zilverreiger
A034	Lepelaar
A037	Kleine Zwaan
A050	Smient
A051	Krakeend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A058	Krooneend
A059	Tafeleend
A061	Kuifeend
A067	Brilduiker
A068	Nonnetje
A070	Grote Zaagbek
A125	Meerkoet

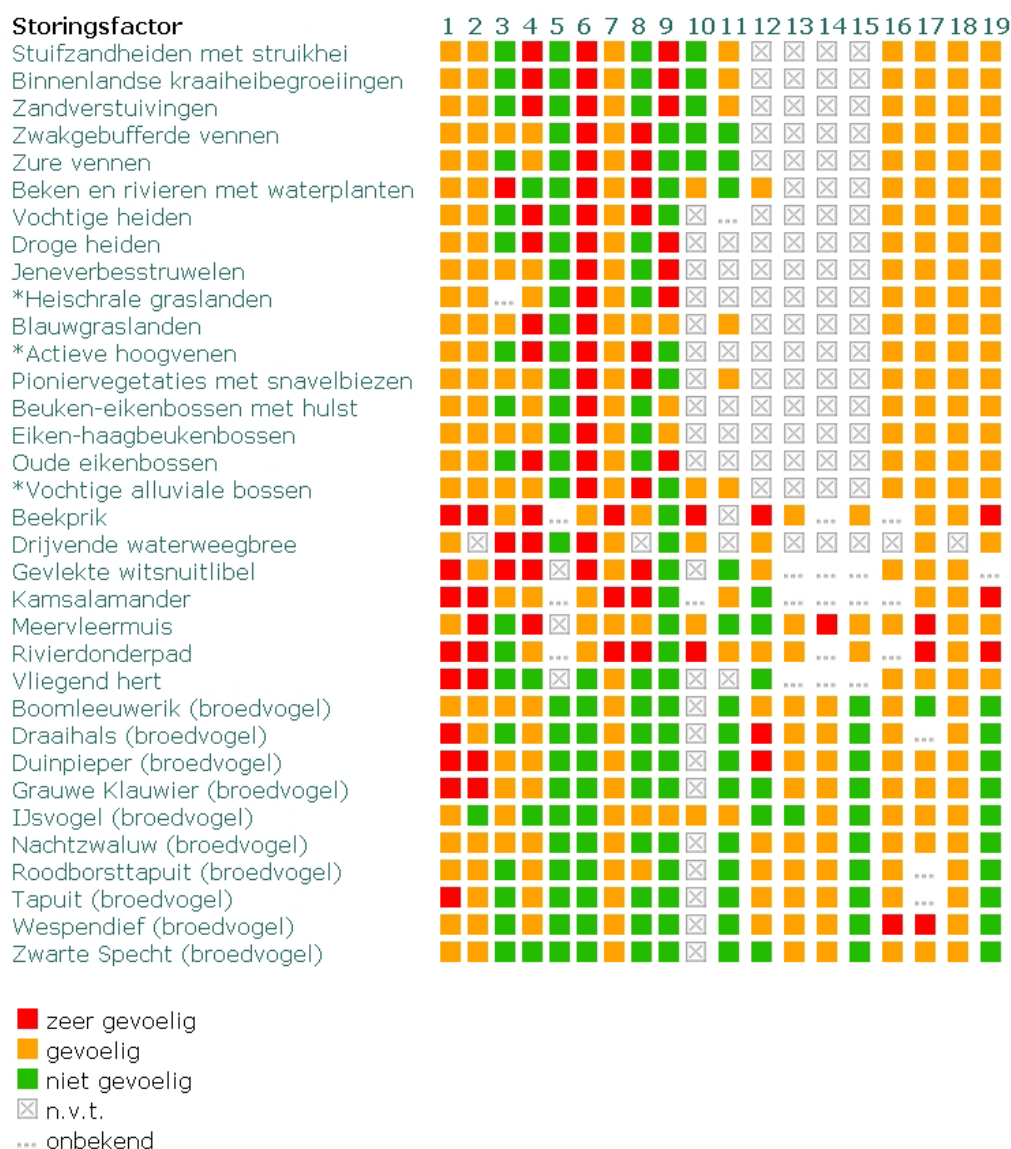
Figuur 4.2: Gevoeligheid van habitats en soorten in Natura 2000-gebied Veluwerandmeren (Ministerie van LNV, 2010). De nummers 1 t/m 19 corresponderen met de storingsfactoren in Hoofdstuk 5.

4.2 Veluwe

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP. Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

Tabel 4.2: Habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied "Veluwe" is aangewezen.

Habitattypen	
H2310	Stuifzandheiden met struikhei
H2320	Binnenlandse kraaiheibegroeiingen
H2330	Zandverstuivingen
H3130	Zwakgebufferde vennen
H3160	Zure vennen
H3260A	Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkels)
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)
H4030	Droge heiden
H5130	Jeneverbesstruwelen
H6230	*Heischrale graslanden
H6410	Blauwgraslanden
H7110B	*Actieve hoogvenen (heideveentjes)
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)
H9190	Oude eikenbossen
H91E0C	*Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)
Habitatsoorten	
H1042	Gevlekte witsnuitlibel
H1083	Vliegend hert
H1096	Beekprik
H1163	Rivierdonderpad
H1166	Kamsalamander
H1318	Meervleermuis
H1831	Drijvende waterweegbree
Broedvogels	
A072	Wespendief
A224	Nachtswaluw
A229	IJsvogel
A233	Draaihals
A236	Zwarte Specht
A246	Boomleeuwerik
A255	Duinpieper
A276	Roodborsttapuit
A277	Tapuit
A338	Grauwe Klauwier

Figuur 4.3: Gevoeligheid van habitats en soorten in Natura 2000-gebied 'Veluwe' (Ministerie van LNV, 2010). De nummers 1 t/m 19 corresponderen met de storingsfactoren in Hoofdstuk 5.

4.3 Uiterwaarden IJssel

De Uiterwaarden IJssel omvatten het merendeel van de buitendijkse delen van het rivierengebieden van de IJssel; de hoofdstroom zelf is niet in het richtlijngebied meegrensd. Een beperkt deel hiervan is aangemeld onder de Habitatrichtlijn. Een aantal vrijwel onvergraven en reliëfrijke uiterwaarden zoals Cortenoever, Rammelwaard, Ravenswaard en Scherenwelle, vormt hier een kleinschalig oud cultuurlandschap met daarin stroomdalgraslanden, kievitsbloemhooilanden en glanshaverhooilanden. Andere reliëfrijke delen en gebieden die aansluiten op de zandgronden zijn van belang vanwege hardhoutoobos. De IJsselmonding is van belang voor rivierfonteinkruid. De uiterwaarden IJssel is een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning) en drijvende waterplantenvegetaties (zwarte stern). En is daarnaast van enig belang voor soorten van bosrijke watergebieden met voldoende vis (aalscholver, ijsvogel). Ook is het gebied belangrijk als rust- en foera-

geergebied voor aalscholver, kleine zwaan, wilde zwaan, kolgans, smient, slobbeend, tafeleend, nonnetje, grote zaagbek, meerkoet, kievit, grutto en reuzenstern en van belang voor fuut, kleine zilverreiger, lepelaar, grauwe gans, kraakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, kuifeend, visarend, slechtvalk, scholekster en tureluur. Voor de wilde zwaan, kolgans, kievit en de grutto is het één van de belangrijkste gebieden in Nederland.

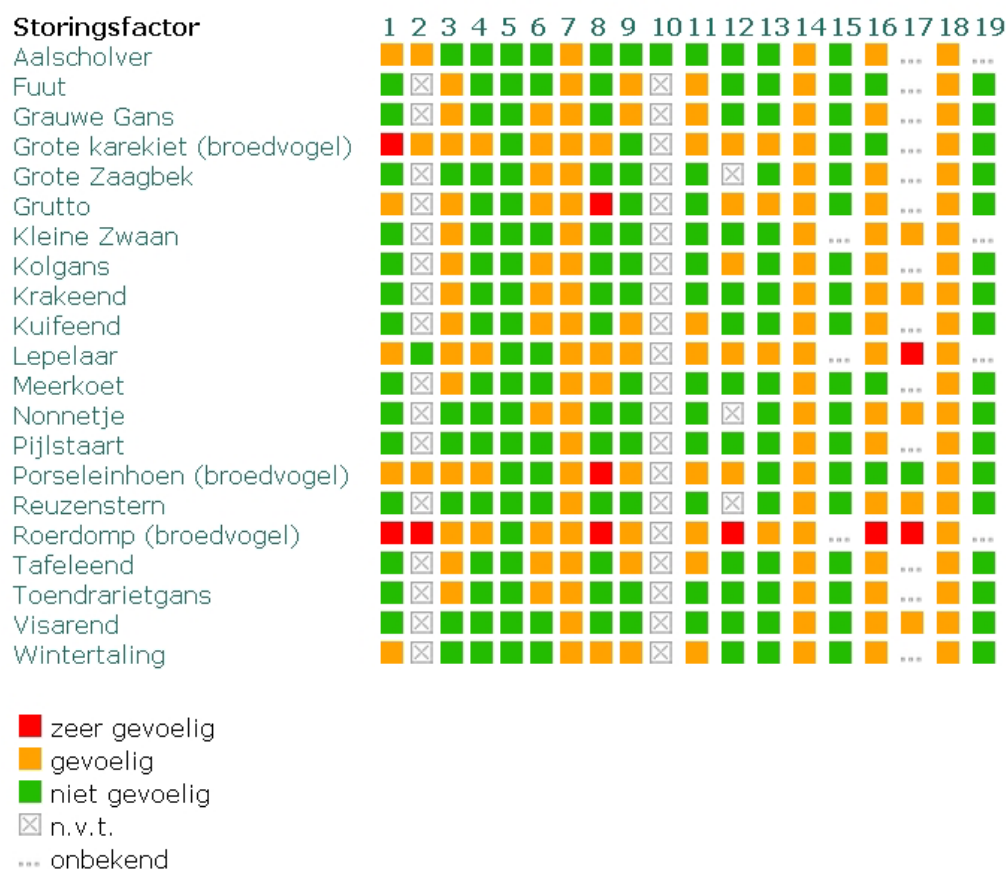
Tabel 4.3: Habitattypen en -soorten waarvoor het Natura 2000-gebied “Uiterwaarden IJssel” is aangewezen.

Habitattypen	
H3150	Meren met krabbenscheer
<i>H3150</i>	<i>Meren met krabbenscheer</i>
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)
<i>H3270</i>	<i>Slikkige rivieroever</i>
H3270	Slikkige rivieroever
<i>H6120</i>	<i>*Stroomdalgraslanden</i>
H6120	*Stroomdalgraslanden
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)
H6510A	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (glanshaver)
H6510B	Glanshaver- en vossenstaartheoïlanden (grote vossenstaart)
<i>H91E0A</i>	<i>*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoïbossen)</i>
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoïbossen)
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)
<i>H91F0</i>	<i>Droge hardhoutoïbossen</i>
H91F0	Droge hardhoutoïbossen
Habitatsoorten	
H1134	Bittervoorn
H1145	Grote modderkruiper
<i>H1145</i>	<i>Grote modderkruiper</i>
H1149	Kleine modderkruiper
H1163	Rivierdonderpad
H1166	Kamsalamander
<i>H1166</i>	<i>Kamsalamander</i>
H1337	Bever
<i>H1337</i>	<i>Bever</i>
Broedvogels	
A017	Aalscholver
A119	Porseleinhoen
A122	Kwartelkoning
A197	Zwarte Stern
A229	IJsvogel
Niet-broedvogels	
A005	Fuut
A017	Aalscholver
A037	Kleine Zwaan
A038	Wilde Zwaan
A041	Kolgans
A043	Gauwe Gans
A050	Smient
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A053	Wilde eend
A054	Pijlstaart
A056	Slobeend
A059	Tafeleend
A061	Kuifeend
A068	Nonnetje
A125	Meerkoet
A130	Scholekster
A142	Kievit
A156	Grutto
A160	Wulp
A162	Tureluur

mee relatief diep en heeft alleen in het oostelijk deel omvangrijke ondiepten met waterplanten. In het oosten van het gebied is sprake van grote peildynamiek als gevolg van op- en afwaaiing. Daardoor kon de oorspronkelijke land-waterovergang met uitgestrekte zones waterriet gedeeltelijk in stand blijven. In het oostelijke deel zijn in 1997 en 2002 eilandjes aangelegd, het geheel bestaat nu uit zand- en slikplaten, rietvelden en geulen. Het Vossemeer vormt een verbinding tussen het Ketelmeer en de Veluwe-eranden, en ontvangt het meeste water via de Roggebotsluis uit het Drontermeer. Het Vossemeer is veel zandiger dan het Ketelmeer en is buiten de vaargeul grotendeels minder dan een meter diep. In 1997 is er een moeraszone aangelegd.

Tabel 4.4: Habitats en soorten waarvoor het Natura 2000-gebied "Ketelmeer en Vossemeer" is aangewezen.

Broedvogels	
A021	Roerdomp
A119	Porseleinhoen
A298	Grote karekiet
Niet-broedvogels	
A005	Fuut
A017	Aalscholver
A034	Lepelaar
A037	Kleine Zwaan
A039b	Toendrarietgans
A041	Kolgans
A043	Grauwe Gans
A051	Krakeend
A052	Wintertaling
A054	Pijlstaart
A059	Tafeleend
A061	Kuifeend
A068	Nonnetje
A070	Grote Zaagbek
A094	Visarend
A125	Meerkoet
A156	Grutto
A190	Reuzenstern

Figuur 4.5: Gevoeligheid van habitats en soorten in Natura 2000-gebied “Ketelmeer en Vossemeer” (Ministerie van LNV, 2010). De nummers 1 t/m 19 corresponderen met de storingsfactoren in Hoofdstuk 5.

5 Effectenindicator

Uit de effectenindicator van LNV (Broekmeyer, 2006, Anonymous, 2008) blijkt dat habitats en soorten voor meerdere storingsfactoren gevoelig zijn. In onderstaande tabel zijn deze storingsfactoren en de effecten daarvan op aangewezen habitats of soorten weergegeven. Achtereenvolgend wordt per storingsfactor het kenmerk, de interactie met andere factoren en de werking besproken. De storingsfactoren zijn als basis gebruikt bij de beoordeling. Deze storingsfactoren staan vermeld in tabel 5.1:

Tabel 5.1 effectenindicator van storingsfactoren (1t/m 19) op aangewezen habitattypen en -soorten (bron: www.minlnv.nl)

1 - Oppervlakteverlies	11 - Verandering overstromingsfrequentie
2 - Versnippering	12 - Verandering dynamiek substraat
3 - Verzuring	13 - Verstoring door geluid
4 - Vermesting	14 - Verstoring door licht
5 - Verzoeting	15 - Verstoring door trilling
6 - Verzilting	16 - Optische verstoring
7 - Verontreiniging	17 - Verstoring door mechanische effecten
8 - Verdroging	18 - Verandering in populatiedynamiek
9 - Vernatting	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
10 - Verandering stroomsnelheid	

5.1 Oppervlakteverlies

Kenmerk: afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen.

Interactie andere factoren: verlies van oppervlakte leidt tot verkleining en in sommige gevallen ook tot versnippering van het leefgebied (zie aldaar). Een kleiner gebied heeft bovendien meer te leiden van randinvloeden: vaak is de kwaliteit van het leefmilieu aan de rand minder goed dan in het centrum van het gebied. Op deze manier leidt verlies oppervlakte mogelijk ook tot een grotere gevoeligheid voor bijvoorbeeld verdroging, verzuring of veresting.

Gevolg: door afname van het beschikbare oppervlak neemt ook het aantal individuen van een soort af. Om duurzaam te kunnen voortbestaan moet elke soort uit een minimum aantal individuen bestaan; bij diersoorten wordt meestal van een minimum aantal paartjes (reproductieve eenheden) gesproken. Wanneer een populatie te klein wordt neemt de kans op uitsterven toe, zeker als deze populatie geen onderdeel uitmaakt van een samenhangend netwerk van leefgebieden. Bij een populatie die uit te weinig individuen bestaat, neemt ook de kans op inteelt toe en dus de genetische variatie af. Hierdoor wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen tengevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten. Ook habitattypen kennen een ondergrens voor een duurzame oppervlakte.

5.2 Versnippering

Kenmerk: van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van soorten.

Interactie andere factoren: treedt op ten gevolge van verlies leefgebied of verandering in abiotische condities van het leefgebied. Kan leiden tot verandering in populatiedynamiek.

Gevolg: als het leefgebied niet meer voldoende groot is voor een populatie, of individuen van één populatie kunnen de verschillende leefgebieden niet meer bereiken, neemt de duurzaamheid van de populatie af. Een gevolg kan zijn een verandering op in de soortensamenstelling en het ecosysteem. Soorten zijn in verschillende mate gevoelig voor de versnippering van hun leefgebied. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Versnippering door barrières zoals wegen en spoorlijnen leidt mogelijk ook tot sterfte van individuen en kan zo effect hebben op de populatiesamenstelling. Bij versnippering moet men altijd goed rekening houden met het schaalniveau van het populatienetwerk.

5.3 Verzuring

Kenmerk: Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld fabrieken en (vracht)auto's. De uitstoot bevat onder andere zwaveldioxide (SO_2), stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH_3) en vluchtige organische stoffen (VOS). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden aldus tot het zuurder worden van het biotische milieu. De belangrijkste bronnen van verzurende stoffen zijn de landbouw, het verkeer en de industrie.

Interactie andere factoren: De effecten van verzurende stoffen zijn niet altijd te scheiden van die van vermestende stoffen, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof).

Gevolg: Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten.

5.4 Vermesting

Kenmerk: Vermesting is de 'verrijking' van ecosystemen met name stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlaktewater.

Interactie andere factoren: stoffen die leiden tot vermesting kunnen ook leiden tot verzuring. Vermesting (en verzuring) kunnen op hun beurt leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.

Gevolg: De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstof depositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een be-

perkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van meerdere andere. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

5.5 Verzoeting

Kenmerk: Verzoeting treedt op als het chloridegehalte in het water afneemt, en niet meer geschikt is voor de beoogde zoute of brakke natuurtypen.

Interactie andere factoren: verzoeting treedt meestal op ten gevolge van vernatting of, zoals in het Delta-gebied, door het afsluiten van zee-armen. In (voormalig) brakke of zoute wateren leidt verzoeting tot vermesting.

Gevolg: Het steeds zoeter worden van bijv. het Oostvoornse meer heeft gevolgen voor de flora en fauna in het meer. Bepaalde soorten zullen verdwijnen terwijl nieuwe soorten zich zullen vestigen. Door de verzoeting zal de brakwatervegetatie verdwijnen. Dit heeft tot gevolg dat door het afsterven van algen en wieren een verslechtering van de waterkwaliteit kan optreden. Verder kan door verzoeting de gevoeligheid voor eutrofiëring sterk toenemen. Naast verandering van vegetatie zal bij een verdere verzoeting ook de macrofauna- en visstandsamenstelling veranderen.

5.6 Verzilting

Kenmerk: Verzilting betreft de ophoping van oplosbare zouten (kalium, natrium, magnesium, calcium) in bodems en wateren. In wateren komt verzilting over het gehele spectrum tussen zoet (<200 mg Cl/l) en zeer zout (> 30.000 mg Cl/l) voor en is dus niet beperkt tot zoet en brak water.

Interactie andere factoren: Verzilting van bodems treedt vaak op ten gevolge van verdroging.

Gevolg: Als gevolg van verzilting verandert de zoet-zout gradiënt en dit heeft gevolgen voor de grondwaterkwaliteit en dus de bodemvruchtbaarheid. Dit werk weer door in randvoorwaarden voor aanwezige plant- en diersoorten en leidt uiteindelijk tot een verandering in de soortensamenstelling.

5.7 Verontreiniging

Kenmerk: Er is sprake van verontreiniging als er verhoogde concentraties van stoffen in een gebied voorkomen, welke stoffen onder natuurlijke omstandigheden niet of in zeer lage concentraties aanwezig zijn. Bij verontreiniging is sprake van een zeer brede groep van ecosysteem/gebiedsvreemde stoffen: organische verbindingen, zware metalen, schadelijke stoffen die ontstaan door verbranding of productieprocessen, straling (radioactief en niet radioactief), geneesmiddelen, endocrien werkende stoffen etc. Deze stoffen werken in op de bodem, grondwater, lucht.

Interactie andere factoren: geen directe interactie met andere factoren. Wel kan verontreiniging als gevolg van andere factoren optreden.

Gevolg: Vrijwel alle soorten en habitattypen reageren op verontreiniging. De ecologische effecten uiten zich in het verdwijnen van soorten en/of het beïnvloeden van gevoelige ecologische processen. Deze beïnvloeding kan direct plaatsvinden maar ook indirect via een opeenvolging van ecologische interacties. Bovendien kan verontreiniging zich pas vele jaren/decennia later manifesteren. De gevolgen van verontreiniging zijn divers en complex. In het algemeen kan gesteld worden dat aquatische habitatty-

pen en soorten gevoeliger zijn dan terrestrische systemen. Ook geldt dat soorten in de top van de voedselpiramide, als gevolg van accumulatie, van verontreinigingen gevoeliger zijn. Echter, afhankelijk van de concentratie en duur van de verontreiniging zijn alle habitattypen en soorten gevoelig en kan verontreiniging leiden tot verandering van de soortensamenstelling.

5.8 Verdroging

Kenmerk: Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. De actuele grondwaterstand is zo lager dan de gewenste/benodigde grondwaterstand.

Interactie andere factoren: verdroging kan tevens leiden tot verzilting. Door verdroging neemt ook de doorluchting van de bodem toe waardoor meer organisch materiaal wordt afgebroken. Op deze wijze leidt verdroging tevens tot vermesting. Er zijn ook gebieden waar verdroging kan optreden zonder dat de grondwaterstand in de ondiepe bodem daalt. Het gaat daarbij om gebieden waar van oudsher grondwater omhoogkomt. Dit water heet kwelwater. Kwelwater is water dat elders in de bodem is geïnfiltreerd en dat naar het laagste punt in het landschap stroomt. Kwelwater heeft dikwijls een bijzondere samenstelling: het is rijk aan ijzer en calcium, arm aan voedingsstoffen en niet zuur, maar gebufferd. Schade aan de natuur die veroorzaakt wordt door een afname of het verdwijnen van kwelwater en het vervangen van dit type water met gebiedsvreemd water, noemen we ook verdroging.

Gevolg: de verandering in grondwaterstand en soms ook kwaliteit van het grondwater leidt tot een verandering in de soortensamenstelling en op lange termijn van het habitatype.

5.9 Vernatting

Kenmerk: Vernatting manifesteert zich in hogere grondwaterstanden en/of toenemende kwel veroorzaakt door menselijk handelen.

Interactie andere factoren: vernatting kan leiden tot verzoeting en verandering van de waterkwaliteit, bijvoorbeeld als gevolg van inlaat van gebiedsvreemd water.

Gevolg: Vernatting is een storende factor voor vegetatietypen en soorten die van nature onder drogere omstandigheden voorkomen. Vernatting grijpt in op de bodem- of watercondities. Bij verdergaande vernatting kan een gebied ongeschikt worden voor planten en dieren en zo leiden tot een verandering in de soortensamenstelling en uiteindelijk het habitatype.

5.10 Verandering stroomsnelheid

Kenmerk: Verandering van stroomsnelheid van beken en rivieren kan optreden door menselijke ingrepen zoals plaatsen van stuwen, kanaliseren of weer laten meanderen.

Interactie andere factoren: de interactie met andere factoren is niet bekend.

Gevolg: Verschillen in stroomsnelheid (langzaam of snel) en dimensies (van bovenloop tot riviertje) leiden tot duidelijke verschillen in levensgemeenschappen en kenmerkende soorten hiervan. Door verandering in stroomsnelheid verdwijnen kenmerkende soorten en levensgemeenschappen.

5.11 Verandering overstromingsfrequentie

Kenmerk: De duur en/of frequentie van de overstroming van beken en rivieren verandert door menselijke activiteiten.

Interactie met andere factoren: overstromingen zijn van invloed op de vochttoestand, de zuurgraad, de voedselrijkdom en het zoutgehalte van een gebied.

Gevolg: Voor een voedselarme vegetatie bijvoorbeeld leidt een toenemende overstroming met voedselrijk water tot vermesting: verrijking van de bodem en daardoor verruiging van de vegetatie. Bij boezemlanden die regelmatig worden overstroomd leidt een afname van de overstromingsfrequentie tot verzuring van de bodem, waardoor basenminnende plantensoorten kunnen verdwijnen. Langdurige overstroming kan leiden tot zuurstofgebrek in de wortels van planten waardoor planten kunnen afsterven. Uiteindelijk grijpt een verandering in de overstromingsdynamiek zo in op de soortensamenstelling.

5.12 Verandering dynamiek substraat

Kenmerk: er treedt een verandering op in de bodemdichtheid of bodemsamenstelling van terrestrische of aquatische systemen, bijvoorbeeld door aanslibbing of verstuiwing.

Interactie andere factoren: verandering overstromingsdynamiek, verandering mechanische effecten

Gevolg: Verandering van dynamiek van het substraat kan leiden tot verandering van de abiotische randvoorwaarden waardoor levensgemeenschappen kunnen veranderen. Dynamiek van het substraat is bijvoorbeeld van belang voor droge pioniervegetaties in de duinen en stuifzanden, of voor mosselbanken in de Waddenzee.

5.13 Verstoring door geluid

Kenmerk: verstoring door onnatuurlijke geluidsbronnen; permanent zoals geluid wegverkeer danwel tijdelijk zoals geluidsbelasting bij evenementen. Geluid is een hoorbare trilling, gekenmerkt door geluidsdruk en frequentie.

Interactie andere factoren: Treedt vaak samen met visuele verstoring op door bijv. vlieg- en autoverkeer, manifestaties etc.

Gevolg: Logischerwijs zijn alleen diersoorten gevoelig voor direct effecten van geluid. Geluid is een belangrijke factor in de verstoring van fauna. De verstoring door geluid wordt beïnvloed door het achtergrondgeluid en de duur, frequentie en sterkte van de geluidsbron zelf. Geluidsbelasting kan leiden tot stress en/of vluchtgedrag van individuen. Dit kan vervolgens weer leiden tot het verlaten van het leefgebied of bijvoorbeeld een afname van het reproductieproces. In bepaalde gevallen kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continu geluid. Voor zeezoogdieren en vogels is in bepaalde gevallen deze dosis-effect relatie goed gekwantificeerd.

5.14 Verstoring door licht

Kenmerk: verstoring door kunstmatige lichtbronnen, zoals licht uit woonwijken en industrieterreinen, glastuinbouw etc.

Interactie andere factoren: de interactie met andere factoren is niet bekend.

Gevolg: Kunstmatige verlichting van de nachtelijke omgeving kan tot verstoring van het normale gedrag van soorten leiden. Naar mogelijke effecten is nog vrij weinig onderzoek gedaan. Veel kennis gaat daarom nog niet verder dan het kwalitatief signaleren van risico's. Met name schemer- en nachtactieve dieren kunnen last hebben van verstoring door licht, doordat zij juist aangetrokken worden of verdreven door de lichtbron. Hierdoor raakt bijvoorbeeld hun ritme ontregeld of verlichte delen van het leefgebied worden vermeden.

5.15 Verstoring door trilling

Kenmerk: Er is sprake van trillingen in bodem en water als dergelijke trillingen door menselijke activiteiten veroorzaakt worden, zoals bij boren, heien, draaien van rotorbladen etc.

Interactie andere factoren: kan vooral samen optreden met verstoring door geluid

Gevolg: Trilling kan leiden tot verstoring van het natuurlijke gedrag van soorten. Individuen kunnen tijdelijk of permanent verdreven worden uit hun leefgebied. Over het daadwerkelijke effect van trilling is nog zeer weinig bekend. Naar het effect op zeezoogdieren is wel onderzoek verricht.

5.16 Optische verstoring

Kenmerk: optische verstoring betreft verstoring door de aanwezigheid en/of beweging van mensen dan wel voorwerpen die niet thuishoren in het natuurlijke systeem.

Interactie andere factoren: treedt vaak samen op met verstoring door geluid (in geval van recreatie) of trilling en licht (in geval van voertuigen, schepen).

Gevolg: optische verstoring leidt vooral tot vluchtgedrag van dieren. De soort reageert bijvoorbeeld op beweging omdat een potentiële vijand wordt verwacht. Andersom kan optische verstoring juist ook het uitzicht van soorten beperken waardoor zij potentiële vijanden niet zien naderen. De daadwerkelijke effecten zijn zeer soortspecifiek en hangen van de schuwheid van de soort en de mate waarin gewenning optreedt. Bovendien kunnen de effecten afhankelijk zijn van de periode van de levenscyclus van de soort: in de broedtijd zijn soorten over het algemeen schuwer en dus gevoeliger voor optische verstoring.

5.17 Verstoring door mechanische effecten

Kenmerk: Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De oorzaken en gevolgen zijn bij deze storende factor zeer divers.

Interactie andere factoren: verstoring kan samenvallen met verstoring door geluid, licht en trilling.

Gevolg: deze storende factor kan leiden tot een verandering van het habitattype en/of verstoring of het doden van fauna-individuen. Bij habitattypen treedt de versto-

ring/verandering vaak op ten gevolge van recreatie of bijvoorbeeld militaire activiteiten. Het effect is zeer afhankelijk van de kwetsbaarheid (gevoeligheid) van het habitat-type. Waterrecreatie en scheepvaart leiden tot golfslag, hetgeen effect kan hebben op de oeverbegroeiing en waterfauna. Luchtwervelingen van bijvoorbeeld windmolens kunnen leiden tot vogelsterfte.

5.18 Verandering in populatiedynamiek

Kenmerk: De storende factor verandering in populatiedynamiek treedt op indien er een direct effect is van een activiteit op de populatie-opbouw en/of populatiegrootte. Er wordt hier vooral bedoeld of de situatie wanneer er sprake van sterfte van individuen door wegverkeer, windmolens, of door jacht of visserij.

Interactie andere factoren: veel storende factoren leiden op hun beurt – dus indirect – tot een verandering in populatiedynamiek. Deze storende factor zit namelijk aan het einde van de effectketen

Gevolg: bewuste, menselijke ingrepen op populatieniveau kunnen leiden tot directe problemen en problemen in de toekomst. Een verandering in populatieomvang is een direct effect. Een verandering in populatie-opbouw (verandering van de verhouding sterfte-reproductie) leidt in de toekomst tot effecten. Zowel minder organismen (een kleinere populatie) en zeker een verandering in samenstelling van de populatie (bijv. meer oude dieren) kunnen leiden tot een verandering in de geboorte/sterfte ratio. En daarmee kan er iets veranderen in de populatiedynamiek (het gedrag in de tijd). Dit kan uiteindelijk leiden tot het (tijdelijk) verdwijnen van soorten, waardoor het evenwicht van het ecosysteem verschuift. De gevoeligheid is sterk afhankelijk van diverse populatiekenmerken zoals de generatietijd van een soort en de huidige grootte van populaties. Vooralsnog zijn alle soorten als 'gevoelig' gescoord.

5.19 Bewuste verandering soortensamenstelling

Kenmerk: Er is sprake van bewust ingrijpen in de natuur door herintroductie van soorten, introductie van exoten, uitzetten van vis, inzaaien van genetisch gemodificeerde organismen etc.

Interactie andere factoren: heeft met name direct invloed op de factor 'verandering in populatiedynamiek'.

Gevolg: Er treedt concurrentie op in voedselbeschikbaarheid, nestgelegenheid etc. Deze concurrentie kan leiden tot het verdringen (opvullen van de niche) van de oorspronkelijke soorten. Ook kunnen soorten verdwijnen door predatie van de geïntrodeceerde soort. Hierdoor kunnen relaties binnen het ecosysteem worden verstoord.

6 Knelpuntenanalyse

In de bestemmingsregels van het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Elburg wordt onderscheid gemaakt tussen wat bij recht is toegestaan, wat via ontheffing mogelijk gemaakt wordt en wat per wijzigingsbevoegdheid mogelijk gemaakt wordt. Als eerste wordt ingegaan op wat bij recht is toegestaan.

6.1 Bij recht toegestaan

In het bestemmingsplan Buitengebied Elburg staan 29 (dubbel)bestemmingen vermeld. Deze zijn verzameld in tabel 6.1.

Door alle bestemmingen te koppelen aan de effectenindicator van het Ministerie van LNV kan worden ingeschat welke effecten optreden. Deze koppeling van bestemmingen aan de effectenindicator is in dit hoofdstuk beschreven.

Voor alle bestemmingen is ingeschat op basis van de beschrijvingen in hoofdstuk 5 welk type effect kan optreden op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Effecten worden in de tabellen aangegeven als positief (+), negatief (-) of neutraal (0). Negatieve effecten kunnen niet worden gecompenseerd met positieve effecten omdat beide verschillend van aard zijn.

6.1.1 *Bij recht toegestaan, zonder significant negatieve effecten*

Voor een deel van wat bij recht is toegestaan (13 (dubbel) bestemmingen) kan op voorhand worden aangegeven dat geen van de optredende effecten een negatieve invloed heeft. Het betreft hier alle bestemmingen die een positief effect hebben op bestaande natuurwaarden in het algemeen of bestemmingen die geen enkel effect veroorzaken. Het aanwijzen van sommige van deze bestemmingen kan mogelijk een rol spelen bij het wegnemen van negatieve effecten van andere bestemmingen.

Tabel 6.1: Lijst van bij recht toegestane bestemmingen die genoemd worden in het bestemmingsplan Buitengebied Elburg die geen significant negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. DB betekent dubbel-bestemming. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikel	Bestemmingsregel	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
7	Groen - Landschappelijke beplanting	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
9	Landgoed	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
12	Natuur	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
13	Natuur - Defensie	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
20	Water	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
24	Leiding - Gas DB	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Leiding - Leidingstrook DB	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Leiding - Riool DB	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Waarde - Archeologie DB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Waarde - Archeologische verwachting DB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Waarde - EHS DB	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
30	Waarde - EHS verweving DB	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0
31	Waterstaat - Waterkering DB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De ontwikkeling van natuur of andere groene functies kan worden ingezet om de landschappelijke inpassing van andere functies te realiseren. Hierbij kunnen ook positieve effecten op Natura 2000-gebieden worden bereikt. Het gaat dan bijvoorbeeld om het vasthouden van vocht, het afvangen van stikstof of simpelweg het onttrekken aan het zicht waardoor de verstoring door licht en optische verstoring niet optreedt. Het belangrijkste positieve effect dat kan optreden is dat de versnippering afneemt en de oppervlakte aan habitat toeneemt. Let wel, in het laatste geval gaat het om een toename in habitatooppervlakte en niet om toename in oppervlakte van het Natura 2000-gebied. Deze oppervlakte is vastgelegd in de begrenzing zoals aangegeven in het (ontwerp)besluit van de desbetreffende gebieden.

6.1.2 Bij recht toegestaan, met potentieel significant negatief effect

Na het filteren van hierboven genoemde planregels blijven die planregels over die een potentieel negatief effect kunnen veroorzaken op de instandhoudingsdoelstellingen van nabij gelegen Natura-2000 gebieden. Deze planregels staan vermeld in Tabel 6.2

Tabel 6.2: bij recht toegestane bestemmingen met potentieel negatieve effecten.
0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikel	Bestemmingsregel	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
3	Agrarisch	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
4	Agrarisch met waarden	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
5	Bedrijf	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
6	Detailhandel	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
8	Horeca	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
10	Maatschappelijk	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	0	0	0
11	Maatschappelijk - Defensie	-	-	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
14	Recreatie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
15	Recreatie - Kerkenpad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
16	Recreatie - Recreatiewoning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
17	Recreatie - Verblijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
18	Verkeer	0	0	-	-	0	0	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
19	Verkeer - Spoorweg	0	0	-	-	0	0	-	0	0	0	0	0	-	-	-	-	0	0	0
21	Wonen	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
22	Wonen - Agrarisch	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
23	Wonen - Kleine woning	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0

De belangrijkste knelpunten in bovenstaande tabel zijn die bestemmingsregels die een effect met een grote reikwijdte veroorzaken. Dit geldt voornamelijk voor bestemmingen waar relatief grote hoeveelheden ammoniak worden uitgestoten. Dit zijn de bestemmingsregels in Tabel 6.3

Tabel 6.3: bij recht toegestane bestemmingen met potentieel negatieve effecten met grote reikwijdte. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikel	Bestemmingsregel	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
3	Agrarisch	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
4	Agrarisch met waarden	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
18	Verkeer	0	0	-	-	0	0	-	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0

Van deze bestemmingsregels is op voorhand vast te stellen dat negatieve effecten kunnen optreden. Deze planregels hebben betrekking op de (agrarische) functies met een relatief grote uitstoot van stikstofverbindingen. Door de reikwijdte van de uitstoot van stikstof (tot 10 kilometer), onduidelijkheden in het Nederlandse beleid en de huidige achtergronddepositie (tussen 1650 - 3500 mol stikstof per hectare per jaar in het plangebied, Compendium voor de leefomgeving 2007) is het niet bekend wat de exacte effecten zijn van (uitbreiding van) dergelijke activiteiten.

6.2 Ontheffing

In het bestemmingsplan Buitengebied Elburg worden mogelijkheden geboden om af te wijken van wat bij recht is toegestaan door gebruik te maken van de ontheffingsmogelijkheid. Deze ontheffingsmogelijkheid kan mogelijk leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Om inzicht te krijgen in de aard van de effecten die op kunnen treden, wordt hier dezelfde werkwijze toegepast als bij de planregels. In de tabellen zijn gelijksoortige ontheffingen samengevoegd. Bij samengevoegde ontheffingsmogelijkheden staan meerdere artikelnummers vermeld.

6.2.1 Ontheffingsmogelijkheden zonder significante effecten

Van de 27 verschillende ontheffingsmogelijkheden die geboden worden in het Bestemmingsplan Buitengebied Elburg leidt een deel niet tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de nabij gelegen Natura 2000-gebieden. De vier ontheffingsmogelijkheden waar het om gaat staan weergegeven in Tabel 6.4.

Tabel 6.4: Ontheffingsmogelijkheden die geboden worden in het Bestemmingsplan Buitengebied Elburg die geen effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikelnummer(s)	Ontheffing	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
5.5.1	Ander bedrijf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10.3	Andere maatschappelijke voorziening	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.8/4.4.7/9.4.3/22.3.2	Kleinschalig kampeerterrein	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21.4.1	Toestaan aan huis gebonden beroep	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6.2.2 Ontheffingsmogelijkheden met mogelijk significant negatieve effecten

Een deel van de ontheffingsmogelijkheden die geboden wordt in het Bestemmingsplan Buitengebied Elburg kan leiden tot een significant negatief effect op instandhoudingsdoelstellingen van nabij gelegen Natura 2000-gebieden. Alle ontheffingsmogelijkheden die een negatief effect kunnen hebben, staan weergegeven in Tabel 6.5.

Tabel 6.5: Ontheffingsmogelijkheden in het Bestemmingsplan Buitengebied Elburg die mogelijk leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van nabij gelegen Natura 2000-gebieden. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikelnummer(s)	Ontheffing	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewaste verandering soortensamenstelling
24.3/25.3	Bouw van (beperkte) kwetsbare bouwwerken	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
26.3	Bouw van gebouwen of afwijken van bouwhoogte voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
12.3	Bouw van voederberging of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van brandpreventie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
3.3.2/4.3.2	Bouwen buiten bouwvlak	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
27.3.1/28.3.1/31.3.1	Bouwen overeenkomstig andere bestemmingen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
13.3.1	Bouwen van gebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
3.4.7	Bouwen van teeltondersteunende voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
3.3.1/4.3.1	Overschrijding bouwgrenzen	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
3.4.2/4.4.2/21.4.2/22.3.1	Paardenbakken	0	0	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	0	0	0
3.4.5/4.4.5	Realiseren van eerste bedrijfswoning	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
3.4.6/4.4.6/17.4	Realiseren van tweede bedrijfswoning	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
13.3.2/18.3/19.3.1	Toestaan van hogere bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
3.4.3/4.4.3/9.4.1	Toestaan van nevenactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
3.4.4/4.4.4/9.4.2	Toestaan van verruimde nevenactiviteiten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
5.3.1/6.3/8.3/10.4/14.3	Verhoging oppervlakte	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
9.3.1	Verhoging oppervlakte agrarische bijgebouwen	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
9.3.2/21.3.2	Verhoging oppervlakte bijgebouwen bij woning	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0	-	0	-	0	0	0
4.3.4	Verhoging oppervlakte kassen	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	0	0	0	-	0	-	0	0	0
3.3.3/4.3.3	Verhoging oppervlakte teeltondersteunende voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
11.3	Verhoging bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	-	0	0
3.3.4/4.3.5	Verhoging bouwhoogte voedersilo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	0	0
21.3.1/23.3.1	Verplaatsing van de woning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0
3.4.1/4.4.1	Vestiging van bloembollenteelt- en sierteeltbedrijven	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0

Vooraf de omschakeling naar een manege en het aanwijzen van een nieuw agrarisch bouwvlak kan door de grote reikwijdte van de uitstoot van ammoniak leiden tot verhoging van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en kan daarmee voor significant negatieve effecten zorgen.

6.3 Wijzigingsbevoegdheid

In het bestemmingsplan Buitengebied Elburg zijn 15 wijzigingsbevoegdheden opgenomen die het mogelijk maken om af te wijken van datgene dat bij recht is toegestaan. Dit kan mogelijk leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Om inzicht te krijgen in de aard van de effecten die op kunnen treden, wordt hier dezelfde werkwijze toegepast als bij planregels en ontheffingen. In de tabellen zijn gelijksoortige typen wijzigingsbevoegdheden samengevoegd. Bij samengevoegde wijzigingsbevoegdheden staan meerdere artikelnummers vermeld.

6.3.1 Wijzigingsbevoegdheden zonder significante effecten

Van de aangegeven wijzigingsbevoegdheden zijn er zeven die geen effect hebben op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden. Deze wijzigingsbevoegdheden staan vermeld in tabel 6.6

Tabel 6.6: typen wijzigingsbevoegdheden zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Elburg waarbij geen effecten zijn te verwachten op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikelnummer(s)	Wijzigingsbevoegdheid	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vermatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
3.6.3/4.6.2/21.5.1	Woningsplitsing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.6.7/4.6.5/5.6.2/9.6.3	Omschakeling naar wonen	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
9.6.4	Extra woningen bij sloop bedrijfsbebouwing	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21.5.2	Wonen in vrijstaande voormalige agrarische bedrijfsgebouwen	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
27.5	Wijzigen plan met betrekking tot waarde archeologie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28.5	Wijzigen plan met betrekking tot waarde archeologische verwachting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29.3	Wijziging Waarde-EHS in Natuur	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0

6.3.2 Wijzigingsbevoegdheden met mogelijk significant negatieve effecten

De overgebleven acht typen wijzigingsbevoegdheden kunnen mogelijk, leiden tot negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden. Deze wijzigingsbevoegdheden staan weergegeven in tabel 6.7.

Tabel 6.7: typen wijzigingsbevoegdheden zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Elburg met mogelijke negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van betrokken Natura 2000-gebieden. 0 = geen effect, - = negatief effect, + = positief effect.

Artikelnummer(s)	Wijzigingsbevoegdheid	1 - Oppervlakteverlies	2 - Versnippering	3 - Verzuring	4 - Vermesting	5 - Verzoeting	6 - Verzilting	7 - Verontreiniging	8 - Verdroging	9 - Vernatting	10 - Verandering stroomsnelheid	11 - Verandering overstromingsfrequentie	12 - Verandering dynamiek substraat	13 - Verstoring door geluid	14 - Verstoring door licht	15 - Verstoring door trilling	16 - Optische verstoring	17 - Verstoring door mechanische effecten	18 - Verandering in populatiedynamiek	19 - Bewuste verandering soortensamenstelling
3.6.1/4.6.1	Wijziging vorm en/of vergroting van bouwvlak	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
3.6.2	Nieuw agrarisch bouwvlak	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	0	0	0
3.6.4/4.6.3/9.6.1	Omschakeling naar niet-agrarisch bedrijf	0	0	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
3.6.5/4.6.4/9.6.2	Verruimde mogelijkheden omschakeling naar niet-agrarisch bedrijf	0	0	+	+	-	-	-	+	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
3.6.6	Omschakeling naar manege	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	-	0	0
3.6.8/4.6.6/21.5.3	Extra woningen bij sloop agrarische bedrijfsbebouwing	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	+	-	0	-	0	0	0
5.6.1	Andere bedrijfsactiviteiten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0
18.4	Verharden van onverharde wegen	0	-	-	-	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-	0	-	0	0	0

Vooraf de omschakeling naar een manege en het aanwijzen van een nieuw agrarisch bouwvlak kan door de grote reikwijdte van de uitstoot van ammoniak leiden tot verhoging van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en kan daarmee voor significant negatieve effecten zorgen.

7 Conclusie

Uit deze analyse is naar voren gekomen dat van de 29 (dubbel)bestemmingen zoals genoemd in het bestemmingsplan Buitengebied Elburg in 16 gevallen sprake kan zijn van significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

In het bestemmingsplan Buitengebied Elburg staan 27 verschillende typen ontheffingsmogelijkheden beschreven. In vier gevallen zijn significant negatieve effecten op voorhand uit te sluiten. In de overige 23 gevallen zijn significant negatieve effecten niet uit te sluiten.

Naast ontheffingen staan in het bestemmingsplan ook 15 wijzigingsbevoegdheden. Bij het gebruik van deze wijzigingsbevoegdheden kunnen ook negatieve effecten ontstaan. Dit geldt voor acht gevallen.

De belangrijkste knelpunten in het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied Elburg zijn die functies die een effect op grote afstand kunnen veroorzaken. Dit zijn alle functies waarbij sprake kan zijn van emissie van ammoniak of andere stikstofverbindingen. Dit komt neer op:

Bestemmingen

- Agrarisch
- Agrarisch met waarden
- Verkeer

Ontheffingen/wijzigingsbevoegdheden

- Omschakeling naar manege
- Aanwijzen van nieuw agrarisch bouwvlak (niet ten behoeve van intensieve veehouderijen)
- Vergroten bouwvlak

In veel gevallen kan sprake zijn van een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstelling van één of meerdere van de Natura 2000-gebieden die binnen de invloedssfeer van het buitengebied van de gemeente Elburg is gelegen. Dit leidt tot het advies om een passende beoordeling uit te voeren om zodoende de exacte gevolgen van de mogelijk optredende effecten in kaart te brengen.

Wanneer niet duidelijk is of er sprake is van een significant negatief effect, dan treedt het voorzorgsbeginsel in werking. Het voorzorgsbeginsel schrijft voor dat bij onzekerheid over de mogelijk optredende effecten ervan uitgegaan moet worden dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten. Ook daarom wordt een passende beoordeling aangeraden.

In het bestemmingsplan op te nemen

Ten tijde van het opstellen van deze voortoets is in de gemeente Elburg sprake van het voornemen om misschien biovergistingsinstallaties op te nemen in het bestemmingsplan. Deze installaties zijn niet meegenomen in deze voortoets. In het kort kan worden gesteld dat dergelijk installaties de ammoniakuitstoot van agrarische bedrijven drastisch kunnen verminderen. In principe zijn er geen negatieve effecten te verwachten.

Bijlage: Literatuurlijst

Broekmeyer, M.E.A. (redactie), 2006. Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport 1375.

Anonymous, 2008. Effectenindicator Natura 2000-gebieden. Aanvulling bij het Alterra-rapport 1375 uit 2005.

Steunpunt Natura 2000, Arcadis, 2008. *Quick scan bestaand gebruik & Natura 2000*.

Bijlage 2: kaart nieuwvestiging melkveehouderij

Bijlage 3: beleid

Deze bijlage geeft de belangrijkste beleidskaders weer voor het toetsen van de primaire en secundaire ontwikkelingsmogelijkheden in het buitengebied van Elburg. Het betreft de milieuthema's die in het planMER met een hoger detailniveau aan bod komen (beschrijvend en toetsend).

Europees beleid

Het milieubeleid van de Europese Unie (EU) is vastgelegd in richtlijnen. Deze richtlijnen zijn bindend voor de lidstaten van de EU. Hieronder worden enkele Europese richtlijnen beschreven die in het bijzonder van toepassing zijn op dit MER.

IPPC-richtlijn

De IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control) heeft tot doel milieubelastende activiteiten door grote bedrijven preventief tegen te gaan en te bestrijden met een integrale vergunning, gebaseerd op de best beschikbare technieken (BBT). Bij het verlenen van milieuvergunningen moeten decentrale overheden (provincies, gemeenten en waterschappen) rekening houden met de IPPC-richtlijn. De IPPC-richtlijn is volledig geïmplementeerd in de Nederlandse milieuwetgeving, waaronder de Wet Milieubeheer, Wet verontreiniging oppervlaktewateren en Wet ammoniak en veehouderij.

Nationaal beleid

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 regelt de bescherming van natuurgebieden in Nederland en is gericht op gebiedsbescherming. Sinds 1 oktober 2005 zijn tevens de verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in de Natuurbeschermingswet 1998 opgenomen. Deze wet bepaalt in Nederland welke activiteiten wel en niet mogen plaatsvinden in en/of nabij deze beschermde gebieden. Voor activiteiten die schadelijk zijn voor de natuurgebieden en instandhoudingsdoelstelling geldt een vergunningplicht. De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- 1 Natura 2000-gebieden;
- 2 beschermde natuurmonumenten;
- 3 gebieden die de Minister van LNV aanwijst ter uitvoering van verdragen of andere internationale verplichtingen (met uitzondering van verplichtingen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn), zoals Wetlands.

Voor de aangewezen soorten en habitats zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld die worden uitgewerkt in beheerplannen. De beheerplannen, die ook duidelijkheid moeten geven over de activiteiten die wel of niet plaats kunnen vinden, zijn nog niet definitief vastgesteld. In Nederland zijn nog niet alle grenzen van de Natura 2000-gebieden definitief aangewezen, de ontwerp-aanwijzingsbesluiten liggen nu ter inzage.

Voor activiteiten die plaatsvinden in of nabij een beschermd gebied in het kader van de Natuurbeschermingswet dient een voortoets plaats te vinden om de ingreep te

toetsten op mogelijke effecten op de aangewezen gebieden en natuurwaarden (inclusief cumulerende effecten). Volgt uit deze voortoets (oriënterende fase) de conclusie dat er zeker geen sprake is van een negatief effect, dan hoeft geen ontheffing te worden verleend. Is er mogelijk wel een negatief, maar zeker niet significant effect dan dient een vergunning te worden aangevraagd middels een verslechterings- of verstoringstoets. Als er kans is op significante negatief effecten, dan dient een passende beoordeling plaats te vinden.

In het MER is een voortoets uitgevoerd om te bepalen of mogelijk negatieve effecten van de beoogde activiteit op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet te verwachten zijn. Hierbij wordt onderzoek verricht naar de voorkomende natuurwaarden en instandhoudingsdoelstellingen, de gevoeligheid van de natuurwaarden voor ammoniakdepositie (=kritische depositiewaarde), de achtergronddepositie en de ammoniakdepositie veroorzaakt door de beoogde activiteit. Ook wordt beoordeeld of er mogelijk andere negatieve effecten kunnen optreden.

Flora- en faunawet

Soortenbescherming wordt in Nederland geregeld via de Flora- en faunawet. Alle planten- en diersoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen zijn beschermd in deze wet. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied in zowel beschermde natuurgebieden als daarbuiten. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. In de praktijk komt het erop neer dat beschermde planten en dieren zoveel mogelijk met rust gelaten moeten worden.

In de Flora- en faunawet zijn verbodsbepalingen opgenomen. De procedurele consequenties voor het overtreden van de verbodsbepaling zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Voor algemeen voorkomende soorten is een vrijstelling mogelijk (tabel 1 soorten) voor strikter beschermde soorten (tabel 2 en 3) is voor het overtreden van verbodsbepalingen een ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Indien gewerkt wordt volgens een door LNV goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit tabel 2 tevens een vrijstelling verkregen worden.

Naast de verbodsbepalingen geldt bij elk project tevens een zorgplicht. Deze zorg houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd, teneinde die gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Eenieder dient zó te handelen of juist handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten daarvan géén of zo min mogelijk hinder ondervinden. De zorgplicht geldt altijd voor alle van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of de soort beschermd is en ongeacht of een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Wet ammoniak en veehouderij

De Wet ammoniak en veehouderij (hierna te noemen Wav) beschermt zeer kwetsbare gebieden tegen de depositie van ammoniak die wordt veroorzaakt door veehouderij-

en. Op grond van deze wet wijzen Provinciale Staten gebieden aan die als zeer kwetsbaar worden aangemerkt. In deze gebieden en in een zone van 250 meter hieromheen is uitbreiding of het nieuw vestigen van veehouderijen beperkt. Buiten deze grens gelden geen beperkingen, tenzij overige wetgeving anders zegt (Natuurbeschermingswet 1998). Zeer kwetsbare gebieden kunnen alleen aangewezen worden als ze in de Ecologische Hoofdstructuur gelegen zijn.

In 2007 is deze wet gewijzigd. Sindsdien is het aantal gebieden dat onder de Wav valt verminderd. Kwetsbare gebieden vallen niet meer onder de Wav. Bovendien komt rondom deze vervallen gebieden geen 250 meter zone te liggen en vervallen de beperkingen voor veehouderijen. Overigens blijven beperkingen van andere wetten en plannen, zoals de reconstructiezoning en de Natuurbeschermingswet 1998, wel gelden. Gebieden die wel onder de bescherming van de Wav vallen zijn aangewezen als zeer kwetsbare gebieden.

Op 1 juli 2009 hebben Provinciale Staten het besluit tot aanwijzing van de zeer kwetsbare gebieden vastgesteld. Op 23 november 2009 heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit het besluit goedgekeurd. Het besluit van Provinciale Staten is op 8 december 2009 gepubliceerd in het Provinciaal Blad en trad een dag later in werking.

Bij de beslissing betreffende het verlenen van de milieuvergunning voor het oprichten of veranderen van een veehouderij dient het bevoegde gezag de gevolgen van de ammoniakemissie uit de tot de veehouderij behorende dierenverblijven te betrekken. Uitsluitend de nadelige gevolgen van de ammoniakdepositie op zogenaamde zeer kwetsbare gebieden dienen in het kader van de Wav te worden beoordeeld.

Omdat de intensieve veehouderijen in het buitengebied veelal onder de reikwijdte van de Europese IPPC-richtlijn vallen, dient tevens te worden beoordeeld of er door het oprichten en uitbreiden van intensieve veehouderijen een ammoniakdepositie te verwachten is op de voor verzuring gevoelige gebieden in de omgeving van het buitengebied.

Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Een achttal wetten is samengevoegd tot één wet; de Waterwet.

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd.

Wet milieubeheer

De Wet milieubeheer typeert bedrijven in de hoofdgroepen A, B en C.

Type A bedrijven kennen het lichtste regime en zijn vrijgesteld van een vergunning of melding. Type B bedrijven kennen een meldingplicht. De in het buitengebied gelegen

type C bedrijven dienen te beschikken over een milieuvergunning op grond van de Wet milieubeheer. Dit geldt voor zowel de bestaande bedrijven als de nieuwe bedrijven. In de milieuvergunning is vastgelegd welke activiteiten, in welke omvang en op welke tijdstippen een bedrijf mag uitoefenen. Voor het verlenen van een vergunning zijn de gevolgen die de inrichting kan veroorzaken voor het milieu in beeld gebracht. De hindercontouren (bijvoorbeeld, geluid, lucht, geur) zijn vastgelegd. Aan de vergunning zijn voorschriften verbonden waaraan de bedrijven zich dienen te houden. Door de milieuvergunning van een bedrijf te beoordelen kan inzicht gekregen worden in de impact van een bedrijf op zijn omgeving. De 'vergunde' hindercontouren van de aanwezige bedrijven geven inzicht in de huidige milieubelasting. Vervolgens kan beoordeeld worden of er nog 'milieuruimte' over is in het gebied voor doorgroei van de bestaande bedrijven en/of inplaatsing van nieuwe bedrijven.

Voor individuele (concrete) aanvragen om een milieuvergunning zal het bevoegd gezag per geval de situatie beoordelen. Bij de beslissing op de aanvraag betreft het bevoegd gezag onder andere de bestaande toestand van het milieu, de gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu.

Voor deze beoordeling zijn bijzondere wetten en richtlijnen vastgesteld die hierna worden beschreven.

Wet Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de 'Wet luchtkwaliteit' in werking getreden. Hiermee wordt de wijziging van de Wet milieubeheer op het gebied van luchtkwaliteitseisen (hoofdstuk 5 titel 2) bedoeld. Deze wet vervangt het Besluit luchtkwaliteit uit 2005 en is een implementatie van de Europese kaderrichtlijn luchtkwaliteit en de dochterrichtlijnen waarin onder andere grenswaarden voor de luchtkwaliteit ter bescherming van mens en milieu zijn vastgesteld. De luchtkwaliteit moet betrokken worden in alle besluitvorming rondom projecten die mogelijk invloed op de luchtkwaliteit hebben. De wet- en regelgeving moet in acht worden genomen bij het verlenen van milieuvergunningen.

De nieuwe wet- en regelgeving omtrent luchtkwaliteit onderscheidt bestemmingen die extra gevoelig zijn (gevoelige bestemmingen zoals scholen en kinderdagverblijven) en maakt onderscheid tussen projecten die "in betekende mate" (IBM) en "niet in betekende mate" (NIBM) leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit. NIBM projecten hoeven niet langer getoetst te worden aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit.

Daarnaast moet de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging worden meegenomen in de afweging of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening, dus of het aanvaardbaar is om een bepaald project op een bepaalde plaats te realiseren. Afhankelijk van de concentraties luchtverontreinigende stoffen waaraan een persoon blootgesteld wordt, kunnen acute en chronische gezondheidseffecten optreden. Gezondheidsproblemen zoals keel- en neusirritatie en astmatische klachten, treden met name op bij smogvorming. Chronische effecten treden pas op na langere tijd van blootstelling aan te hoge concentraties luchtverontreinigende stoffen.

De Europese Unie heeft grenswaarden vastgesteld voor de stoffen stikstofdioxide (NO₂), fijn stof (PM_{2,5} en PM₁₀), benzeen (C₆H₆), zwaveldioxide (SO₂), lood (Pb) en koolmonoxide (CO).

De concentraties van deze stoffen in de buitenlucht moeten maximaal aan de gestelde grenswaarden voldoen. De ervaring leert dat in Nederland de grenswaarden voor

zwaveldioxide (SO₂), lood (Pb) en koolmonoxide (CO) sinds 2002 niet meer worden overschreden². Berekeningen van TNO tonen aan dat dit de aankomende tien jaar ook niet het geval zal zijn³. De concentraties benzeen liggen in de regel ook ver onder de grenswaarden. Deze kunnen echter sterk oplopen in situaties waar sprake is van grote parkeerterreinen of grote parkeergarages die niet voldoen aan de NEN 2443 eisen. Het NSL heeft tot doel om uiterlijk in 2015 aan de grenswaarden te voldoen. Op plaatsen waar wordt voldaan aan de grenswaarden voor PM₁₀ wordt naar verwachting ook dan namelijk ook voldaan aan die voor PM_{2,5}⁴. Dit planMER richt zich op de concentraties van de stoffen stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀).

Stikstofdioxide (NO₂) komt vrij bij verbranding van fossiele brandstoffen en soms als procesemissie van de industrie. Veruit de belangrijkste bron van stikstofdioxide in de buitenlucht is het gemotoriseerde verkeer. Andere mogelijke bronnen zijn de industrie (met name stookinstallaties voor energieopwekking), landbouw, huishoudens (cv-ketel, open haard) en bronnen in het buitenland. De gezondheidseffecten bestaan uit het verminderen van de longfunctie en het optreden van astmatische klachten of irritatie van de luchtwegen door het blootstellen aan te hoge concentraties stikstofdioxide.

Fijn stof is het hele jaar een belangrijke component van smog. Fijn stof is net als zwarte rook, Benzo(a)pyreen (Bap) en zware metalen een onderdeel van deeltjesvormige luchtverontreiniging. Fijn stof is de belangrijkste indicator voor gezondheidsrisico's. De gezondheidseffecten bestaan uit een verhoogd risico op voortijdig overlijden ten gevolge van luchtwegaandoening of hart- en vaatziekten. Ook kunnen hoge fijn stofconcentraties leiden tot een vermindering van de longfunctie, tot luchtwegklachten en tot een toename van het aantal ziekenhuisopnamen.

Concentratie van veehouderij kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Het ministerie van VROM hanteert een tweesporenbeleid om de fijn stofproblematiek in de landbouw op te lossen. Dit zijn het saneren van bestaande overschrijdingen en het voorkomen van nieuwe overschrijdingen. De verwachting is dat het vooral voor pluimveebedrijven lastig kan zijn om aan de normen te voldoen, zodat er knelpunten in de vergunningverlening kunnen ontstaan. Met name gecombineerde luchtwassers kunnen de uitstoot van fijn stof sterk beperken en leiden tot lagere emissies van ammoniak en geur. Daarnaast loopt in opdracht van LNV een onderzoek naar fijn stofreducerende maatregelen binnen de pluimveesector. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door de Animal Science Group in Wageningen. Vooral het aanbrengen van een oliefilm op pluimvee lijkt een maatregel die veel potentie heeft om de uitstoot van fijn stof te beperken.

De wet- en regelgeving in het kader van fijn stof is op dit moment nog in ontwikkeling. De verwachting is dat de regelgeving verder zal worden uitgewerkt in de toekomst, mede gezien de eisen die de Europese Unie stelt.

Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt het toetsingskader voor de geurhinder vanwege tot veehouderijen behorende dierenverblijven. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op

² RIVM, Jaaroverzicht luchtkwaliteit 2002, Rapport 500037004, Bilthoven 2004.

³ Wesseling, J.P. en P.Y.J. Zandveld (2006), bijlagen bij luchtkwaliteitsberekeningen in het kader van de ZSM/spoedwet, TNO-Rapport R2006, november 2006.

⁴ MNP, Matthijsen, J. en ten Brink, H.M., PM_{2,5} in the Netherlands. Consequences of the new European air quality standards, Rapport 500099001, Milieu- en Natuurplanbureau, okt 2007.

een geurgevoelig object. Als de geuremissie van een dier bekend is, wordt met een verspreidingsmodel de geurbelasting op een geurgevoelig object berekend. De geurbelasting op het geurgevoelig object wordt getoetst aan de normen (in de wet 'waarden' genoemd). Als de geuremissie van een dier niet bekend is, stelt de wet minimumafstanden tussen de veehouderij en een geurgevoelig object.

AMvB Huisvesting

In Nederland is het ammoniakemissie-beleid in het kader van de IPPC geïntegreerd in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Dit besluit is strenger dan de eisen uit de BREF documenten (best bestaande technieken). Het besluit stelt emissie-arme eisen aan bepaalde diervverblijven. Hiertoe zijn in het besluit maximale emissiewaarden opgenomen. Op grond van de AMvB Huisvesting mogen bij vergunningverlening aan IPPC bedrijven (de intensieve veehouderijen) enkel nog emissiewaarden gelijk of lager aan de maximale emissiewaarde worden toegepast. Om te voldoen aan de eis uit de Europese IPPC-richtlijn om voor IPPC bedrijven zonodig strengere emissiegrenswaarden vast te stellen vanwege de technische kenmerken en geografische ligging alsmede de plaatselijke milieumomstandigheden, heeft de minister van VROM op 25 juni 2007 de "Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij" vastgesteld. De beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het bevoegde gezag. Aan de hand van de beleidslijn kan het bevoegde gezag bepalen of en in welke mate vanwege de lokale milieusituatie strengere emissie-eisen dan bij toepassing van BBT in een vergunning voor een IPPC-veehouderij moeten worden opgenomen. Gemeenten kunnen bij de aanvraag van vergunningen voor uitbreiding of nieuwvestiging van intensieve veehouderijen, op grond van de AMvB Huisvesting dus strengere emissie eisen stellen, bij bijvoorbeeld gecombineerde luchtwassers strenger dan de BBT.

Meststoffenwet

Bij intensieve veehouderijen komt drijfmest vrij. Deze mest wordt doorgaans van het bedrijf afgevoerd en elders aangewend als meststof in overeenstemming met de meststoffenwet. Per 1 januari 2006 is de gewijzigde meststoffenwet van kracht. Belangrijkste wijziging in de nieuwe meststoffenwet 2006 is de introductie van het stelsel van gebruiksnormen. Er geldt een gebruiksnorm ten aanzien van dierlijke meststoffen. Tevens dient rekening te worden gehouden met een stikstofgebruiksnorm en fosfaatgebruiksnorm. Met de gift aan dierlijke meststoffen, kunstmeststoffen en overige organische meststoffen mogen deze gebruiksnormen niet worden overschreden. De introductie van stikstofgebruiksnormen en de gebruiksnorm voor dierlijke meststoffen is een directe uitwerking van de Europese Nitraatrichtlijn. Deze stelt dat de concentratie nitraat in grondwater maximaal 50 milligram per liter mag zijn. Aan deze verplichting kan alleen worden voldaan wanneer maatregelen worden genomen die de toevoer van stikstof beperken, dus een stelsel van gebruiksnormen. Ondanks dat de meststoffenwet geen toetsingskader is bij milieuvergunningverlening, is deze wet wel van invloed op de bedrijfsvoering. Verder is aangegeven in de meststoffenwet dat er bij veehouderijen voor minimaal 6 maanden opslag van mest beschikbaar moet zijn.

Nota Ruimte

De planologische beleidsuitspraken van de Vijfde Nota en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte worden geïntegreerd in één nota: de Nota Ruimte. Een vitaal platteland en sterke steden vragen om inspanningen op een breed front. De steden moeten voldoen aan de eisen die bewoners, bedrijven, instellingen en bezoekers stellen aan een stad: veilig en aantrekkelijk. Het platteland vraagt om ruimte voor een

meer multifunctioneel gebruik. Op het platteland kunnen woningen gebouwd worden voor tenminste de eigen bevolkingsgroei en het areaal van door het rijk aangewezen stringent beschermde groene gebieden wordt verminderd. Alleen voor natuurgebieden (Ecologische Hoofdstructuur, Vogel- en Habitatrichtlijngebieden en gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet) schrijft het rijk nog een planologische bescherming voor.

Niet langer wordt aan elke gemeente opgedragen met voorstellen te komen voor rode contouren. Het instrument van de rode contour zal alleen nog in specifieke situaties van toepassing zijn. Het is niet meer per definitie nodig de kern met een rode contour te omsluiten. Het aantal kwaliteitseisen voor de rode contour wordt sterk beperkt. Het landelijk gebied moet niet vollopen met verstedelijking en de steden moeten aantrekkelijker worden voor inwoners met midden- en hoge inkomens. De wensen om wonen en werken te bundelen in stedelijke gebieden en ruimte op het platteland te bieden, kunnen met elkaar op gespannen voet staan. Het kabinet zal aan elke provincie vragen een voorstel te doen voor het aandeel van nieuwe verstedelijking dat in de bundelingsgebieden van stedelijke netwerken terechtkomt en voor het aandeel van het landelijk gebied. Het rijk beoordeelt de voorstellen van de provincies voor bundeling van wonen en werken en neemt na bestuurlijk overleg deze gegevens over in de Nota Ruimte. Provincies bepalen in overleg met (samenwerkende) gemeenten de verstedelijkingsmogelijkheden in het landelijk gebied. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om de eigen bevolkingsgroei op te vangen en aan de woonwensen van de eigen bevolking tegemoet te komen. Ze zullen onder andere hun bestemmingsplannen hierop moeten inrichten. De gemeenten hebben het voortouw bij het bepalen van het precieze aantal woningen.

De komende jaren zal het aantal vrijkomende gebouwen in het buitengebied blijven stijgen. Het gaat hierbij niet alleen om vrijkomende agrarische bebouwing, maar ook bijvoorbeeld zorginstellingen en kazernes die hun functie verliezen. De Nota Ruimte maakt onderscheid in de volgende categorieën:

- b hergebruik van vrijkomende bebouwing: vrijkomende bebouwing kan worden omgezet naar een woonbestemming of dienen als vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Het kan hierbij gaan om aan het buitengebied gelieerde functies zoals recreatie, maar ook om niet direct aan het buitengebied gebonden activiteiten zoals galerieën, kinderdagverblijven advies- en architectenbureaus of mantelzorg;
- c 'Ruimte voor ruimte': om te voorkomen dat gebouwen langdurig leegstaan en verpauperen, is er de mogelijkheid om, naast hergebruik, deze gebouwen te slopen en in ruil daarvoor woningen terug te bouwen. Hierbij gaat het om een substantiële vermindering van het bebouwde oppervlak;
- d nieuwbouw in het buitengebied: soms kan voor verbetering van het buitengebied nieuwbouw van woningen en mogelijkheden voor werken wenselijk zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld met behulp van woningbouw financiële middelen worden gegenereerd voor de aanleg van recreatie- en/of natuurgebieden of voor de creatie van ruimte voor waterberging.

Het rijk vraagt de provincies om een planologisch kader op te stellen voor het thema bebouwing in het buitengebied om het hergebruik van leegstaande gebouwen te stimuleren en de mogelijkheden te benutten die nieuwbouw biedt om de kwaliteit en vitaliteit van de groene ruimte te vergroten.

In de Nationale Landschappen zal het rijk ook middelen inzetten om de groene kwaliteiten te verbeteren en de noodzakelijke wateropvang te garanderen. De Nationale en

Provinciale Landschappen uit de Vijfde Nota en het Tweede Structuurschema Groene Ruimte worden samengevoegd tot één categorie Nationale Landschappen. Het gaat hier om behoud en ontwikkeling van zowel grootschalige landschappen onder verstedelingsdruk als van landschappen van (inter)nationale cultuurhistorische betekenis. Binnen nationale landschappen is 'behoud door ontwikkeling' het uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid. In algemene zin geldt dat binnen nationale landschappen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk zijn, mits de kernkwaliteiten van het landschap worden behouden of worden versterkt.

Elburg is gelegen in één van de gebieden die aangewezen zijn als nationaal landschap, de Veluwe. Dit, voor Noordwest-Europese begrippen, vrij grote en aaneengesloten glooiende boslandschap, wordt gekenmerkt door een variatie van zeer open actieve stuifzand- en heidegebieden en zeer besloten bossen. Deze gebieden herbergen hoge natuurwaarden waarin ook ruimte is voor grote grazers. Aan de oostkant zijn de sprengen en de flankessen kenmerkend. De overgangsgebieden, in het oosten tot het Apeldoorns Kanaal en in het noorden tot de randmeren, zijn voor het Nationaal Landschap Veluwe van grote betekenis. Dit geldt tevens voor de overgangsgebieden in het zuiden en zuid-oosten, naar het rivierengebied. Aan de westkant bestaat een fijnmazig patroon van essen en ontginningen. In dit nationaal landschap ligt een reconstructieopgave in het kader van de Reconstructiewet concentratiegebieden. Op de Veluwe is extra aandacht nodig voor de uitplaatsing of een betere inpassing van recreatiebedrijven. De globale begrenzing zoals opgenomen op de PKB-kaart is conform de begrenzing van de commissie Evenhuis. Voor de netto-begrenzing zou aansluiting gezocht kunnen worden bij de begrenzing van het reconstructiegebied

Voor de uitvoering van de Nota Ruimte zal het kabinet één Uitvoeringsprogramma Nationaal Ruimtelijk Beleid uitbrengen. Het uitvoeringsprogramma zal de afstemming tussen enerzijds nationale beleidsconcepten, zoals stedelijke netwerken en Nationale Landschappen, en anderzijds de relevante rijksprojecten. Het kabinet zal een 'Nationale Agenda voor een Vitaal Platteland' aan de Tweede Kamer sturen. Deze agenda bestaat uit een beleidsbrief gekoppeld aan een Meerjarenprogramma Groene Ruimte. In de beleidsbrief wordt inhoud gegeven aan de door de Europese Unie ingezette koers om het landbouwbeleid te verbreden naar een beleid voor het platteland.

nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur (2000)

Deze nota van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is een integrale vervanging van vier groene nota's, namelijk het Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak biodiversiteit. Tevens biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in tal van sectoren (onder meer landbouw, visserij, toerisme, water). De nota 'Natuur voor mensen, mensen voor natuur' staat binnen het rijksbeleid niet op zichzelf, maar bouwt voort op de Startnota Ruimtelijke Ordening, de vierde Nota Waterhuishouding en de nota Belvedere. Tezamen met de nota 'Voedsel en Groen' vormt de nota het beleidskader voor het landelijk gebied.

De nota bestaat uit twee delen, een strategisch deel en een beleidsprogramma. Beide delen vormen voor de periode 2000-2010 het beleidskader voor natuur, bos, landschap en biodiversiteit. Het deel beleidsprogramma geeft een programmatische uitwerking van de strategische hoofdlijnen. Dit deel benoemt concreet de doelen en

maatregelen en middelen die daaraan worden gekoppeld. Voor de gemeente Elburg is met name de uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur van belang.

nationaal waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Dit plan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Het plan gaat ook in op de maatregelen die in het kader hiervan worden genomen. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het plangebied ligt in het gebied 'Hoog Nederland'. Hoog Nederland omvat grofweg de zandgronden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. De belangrijkste wateropgaven voor dit gebied zijn watertekort, grondwater, wateroverlast en grondwaterkwaliteit.

nationaal milieubeleidsplannen (3 en 4)

In het Nationaal Milieubeleidsplan 3 worden doelstellingen ten aanzien van milieukwaliteit geformuleerd. Het beleid is gericht op de instandhouding, het herstel of de ontwikkeling van functies en eigenschappen van bepaalde gebieden. Integraal waterbeheer wordt steeds belangrijker bij de inrichting van gebieden.

Door de watersysteembenadering worden de verschillende functies (landbouw, natuur en stedelijk gebied) aan elkaar gekoppeld. De waterschappen zijn in algemene zin verantwoordelijk voor het oplossen van lokale en regionale milieuproblemen die te maken hebben met integraal waterbeheer. De gemeente staat als overheid het dichtst bij de burger en heeft daarom een speciale verantwoordelijkheid om de burger bij het milieubeleid te betrekken.

NMP 3 blijft ook na het uitkomen van NMP 4 (juni 2001) onverkort van kracht. NMP 4 heeft echter een andere opzet waarbij de beleidshorizon in het jaar 2030 is gelegd, dertig jaar vooruit. Centraal staat daarbij "een gezond en veilig leven in een aantrekkelijke leefomgeving en temidden van een vitale natuur zonder de mondiale biodiversiteit aan te tasten en hulpbronnen uit te putten".

Provinciaal beleid

Streekplan Gelderland 2005

algemeen deel

algemeen

Het streekplan Gelderland 2005 geeft de provinciale ruimtelijke beleidskaders aan voor de periode 2005 – 2015. Het streekplan is er op gericht de verschillende functies in regionaal verband een zodanige plek te geven dat de ruimtelijke kwaliteiten worden versterkt en er zuinig en zorgvuldig met de ruimte wordt omgegaan.

De provincie hanteert voor de planperiode 2005-2015 de volgende algemene doelstelling:

“De hoofddoelstelling van het Gelders ruimtelijk beleid voor de periode 2005-2015 is om de ruimtebehoefte zorgvuldig in regionaal verband te accommoderen en te bevorderen dat publieke (rijk, provincie, gemeenten, waterschappen) en private partijen de benodigde ruimte vinden, op een wijze die meervoudig ruimtegebruik stimuleert, duurzaam is en de regionale verscheidenheid versterkt, gebruik makend van de aanwezige identiteiten en ruimtelijke kenmerken.”

Als uitwerking van deze hoofddoelstelling hanteert de provincie de volgende doelen die (ook) voor het landelijk gebied van toepassing zijn:

- bevorderen duurzame toeristisch-recreatieve sector in Gelderland met bovengemiddelde groei;
- vitaliteit landelijk gebied en leefbaarheid versterken;
- waardevolle landschappen verbeteren en EHS realiseren;
- watersystemen veilig en duurzaam afstemmen op veranderende wateraan- en -afvoer en de benodigde waterkwaliteit;
- gezonde en veilige milieu(basis)kwaliteit bewerkstelligen;
- met ruimtelijk beleid bijdragen aan verbetering bereikbaarheid van en in de provincie;
- bijdragen aan een evenwichtige regionale gedifferentieerde ruimtelijke ontwikkeling door de cultuurhistorische identiteit en ruimtelijke kenmerken als inspiratiebron te hanteren in de ruimtelijke planning.

trends en ontwikkelingen

In het streekplan wordt gesignaleerd dat de vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied onder druk staat. De primaire productie van land- en tuinbouw heeft een steeds kleiner aandeel in de regionale economie. De landbouw kan haar historische rol als drager en beheerder van de kwaliteiten van groene ruimte steeds minder vervullen. Ook de kwaliteit van de natuur staat onder druk, mede als gevolg van versnippering van ecologische verbanden, en de milieukwaliteit van bodem en water. De vitaliteit van in het landelijk gebied staat ook onder druk door ‘ontgroening’. In combinatie met schaalvergrotingstendensen in voorzieningen tast dit de leefbaarheid aan. De betekenis van de vrijetijdseconomie neemt toe.

Voor een samenhangende impuls in het functioneren van het landelijk gebied wordt in de komende jaren het Reconstructieplan Veluwe uitgevoerd. De ecologische hoofdstructuur wordt gerealiseerd en tevens wordt ingezet op verbetering van de noodzakelijke milieu- en waterkwaliteit voor de beoogde natuurdoelen. Ook geeft het streekplan aan dat er behoefte is aan nieuwe economische dragers.

de Noord-Veluwe

De Noord-Veluwe beslaat een groot deel van de Veluwe en de overgang van Veluwe via oude cultuurlandschappen en open lage gronden naar de Randmeren en via de landgoederenzones en uiterwaardenlandschappen naar de IJssel. Het gebied heeft een sterk recreatief-toeristisch potentieel.

Sociaal-economisch zijn onderscheidend de dorpen op de Veluwe, de buurtschappen en landgoederen in overgangszones en het meer stedelijke Harderwijk. De traditioneel sturende rol van de landbouw en de van oudsher op rust gerichte verblijfsrecreatie

staan, als wezenlijke economische dragers van het gebied, onder druk. Ontwikkelingsruimte voor verbetering van de leefbaarheid wordt in het gebied als beperkt ervaren. voor andere gemeente andere gebiedsomschrijving uit streekplan halen

Uitgangspunten ruimtelijk beleid

De provincie hanteert voor het ruimtelijk beleid in dit Streekplan de volgende uitgangspunten:

- regionale inzet waarbij gezocht wordt naar meer efficiëntie en effectiviteit in de besluitvorming over ruimtelijke plannen. Ontwikkelingsgerichtheid en afstemming op regionale schaal staan hierbij centraal;
- regiospecifiek beleid;
- globaal generiek beleidskader → subsidiariteitsbeginsel, waardoor een ruim beleidskader ontstaat om zelf vorm te geven aan ruimtelijke ontwikkeling;
- duidelijke provinciale hoofdstructuur daar waar de provinciale ruimtelijke belangen in het geding zijn.

Het provinciaal ruimtelijk beleid spitst zich toe op het groenblauwe raamwerk en het rode raamwerk. In het groenblauwe raamwerk ligt het beleidsaccent op het beschermen en versterken van aanwezige kwetsbare waarden en belangen. In het rode raamwerk ligt het accent op ontwikkelen van beleid in de sfeer van stedelijke functies en intensieve land- en tuinbouw teelten. Daarnaast zijn multifunctionele gebieden te onderscheiden. Hier is het ruimtelijk beleid globaal en beperkt en richt zich op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit heeft betrekking op gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde. De onderlinge samenhang en afstemming is bepalend voor het bewerkstelligen van de ruimtelijke kwaliteit.

Het gemeentelijk grondgebied van Elburg bestaat deels uit van het groenblauwe raamwerk. Daarnaast zijn er binnen de gemeente multifunctionele gebieden aanwezig. Het rode raamwerk komt niet voor.

het groenblauwe raamwerk

Het deel van de provinciale ruimtelijke hoofdstructuur dat betrekking heeft op functies en kwaliteiten die afhankelijk zijn van een lage ruimtelijke dynamiek is aangemerkt als het groenblauwe raamwerk. Deze gebieden zijn kwetsbaar voor intensieve vormen van ruimtegebruik. Deze gebieden zijn de ecologische hoofdstructuur en waardevolle open gebieden, en de gebieden waar meer ruimte voor water moet worden gecreëerd. Het provinciaal beleid is gericht op het vrijwaren van deze gebieden van intensieve gebruiksvormen.

Hierbij horen de volgende doelen:

- bescherming van ecologische kerngebieden en waardevolle opengebieden;
- realisering van ecologische verbindingzones, die de ecologische kerngebieden verbinden;
- afbakening en bescherming van regionale waterbergingsgebieden;
- maatregelen in het kader van Ruimte voor de Rivier.

multifunctioneel gebied

Het multifunctioneel gebied omvat onder andere de waardevolle landschappen en het multifunctioneel gebied. In het provinciaal planologisch beleid wordt op deze gebieden geen expliciete sturing gericht. Vitaliteit van de multifunctionele gebieden wordt bevoor-

derd door planologische beleidsvrijheid voor samenwerkende gemeenten, ondermeer gericht op de grondgebonden landbouw en nieuwe economische dragers. De landbouw is en blijft een belangrijke economische drager voor een vitaal platteland. De provincie wil echter ook werkgelegenheid buiten de landbouw bieden in en bij bestaande kernen en in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen.

Hierbij horen de volgende doelen:

- uitvoering Reconstructieplannen
- accommoderen nieuwe economische dragers;
- accommoderen behoefte centrumdorps en landelijk wonen en werken;
- inspelen op regionale structuurkenmerken;
- gebiedsspecifieke strategie in waardevolle landschappen.

deelonderwerpen

landelijk wonen

Er is een behoefte aan landelijk wonen. Bij het accommoderen van deze behoefte wordt primair uitgegaan van functieverandering van vrijkomende gebouwen in het buitengebied. Of bij een regionale behoefte in het multifunctioneel gebied. In zoekzones voor landschappelijke versterking kunnen een aantal woningen worden toegevoegd in lage dichtheden wat passend is in de landschapsstructuur en bijdraagt aan landschappelijke versterking. Hier moet wel een gebiedsplan aan ten grondslag liggen.

niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied

Bij het vestigen van niet-agrarische bedrijvigheid gaat de voorkeur uit naar hergebruik van vrijkomende/ vrijgekomen gebouwen in het buitengebied. In het groenblauwe raamwerk zijn nieuwe bouwlocaties voor niet-agrarische bedrijven niet mogelijk als er geen relatie is met de gebiedsfuncties. In multifunctioneel gebied (en de waardevolle landschappen) zijn gebiedsfuncties medebepalend voor vestigingsmogelijkheden op nieuwe bouwlocaties.

Uitbreiding van bestaande niet-agrarische bedrijven mag met max 20% van het bebouwd oppervlak per planperiode tot max 375 m². Gemeenten kunnen gezamenlijk beleid formuleren voor functieverandering van VAB's.

Functieverandering van gebouwen in het buitengebied

Vanwege ontwikkelingen in sectoren als land- en tuinbouw, zorg en defensie, verliezen in de komende periode veel (agrarische) gebouwen en bouwpercelen in het buitengebied hun huidige functie, of hebben die functie al verloren. Ook zijn er agrariërs die hun agrarische gebouwen deels willen gebruiken voor niet-agrarische activiteiten. De provincie wil bevorderen dat deze gebouwen op een goede wijze (her)gebruikt worden.

Doelen van het provinciaal ruimtelijk beleid voor functieverandering van gebouwen in het buitengebied zijn:

- land- en tuinbouwbedrijven de mogelijkheid geven niet-agrarische nevenfuncties te vervullen;
- behoefte aan landelijk wonen en in 2^e instantie werken accommoderen in vrijgekomen bebouwing wat een impuls voor de leefbaarheid en vitaliteit is;
- niet-agrarische bedrijvigheid die gebonden zijn aan de kwaliteiten en functies van het landelijk gebied ruimte bieden;

- verbetering van de ruimtelijke kwaliteit door hergebruik van vrijgekomen bebouwing en door per bouwperceel waar functieverandering plaatsvindt de resterende gebouwen te slopen.

Functieverandering moet bijdragen aan een impuls voor de leefbaarheid, vitaliteit en ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied. Wel dringt de provincie aan op een vorm van verevening. De initiatiefnemer voor functieverandering moet bijdragen aan een verbetering van de omgevingskwaliteit en publieke functies. Dit moet wel gerelateerd zijn aan de locatie waar de functieverandering aan de orde is. Bijvoorbeeld door een exploitatieovereenkomst het volgende regelen: sloop bebouwing, verkleinen bouwvlak, herbestemming, maatregelen t.b.v. bereikbaarheid/ toegankelijkheid buitengebied, maatregelen t.b.v. waterhuishouding en uitvoeringsmaatregelen. Vereveningsbijdragen mogen in natura of in financiële zin. Dit alles zal dan terug moeten komen in het regionale beleid.

Algemene voorwaarden bij functieveranderingen:

- alleen op fysiek bestaande, legaal vrijgekomen gebouwen in het buitengebied;
- bestemmingsplanwijziging voor het hele perceel en verkleining van het bouwvlak;
- agrarische bedrijven in de omgeving mogen niet gehinderd worden;
- er mogen geen knelpunten in de verkeersafwikkeling bij komen;
- via een beeldkwaliteitsplan wordt de verschijningsvorm afgestemd op de omgeving;
- overvloedige bebouwing slopen m.u.v. monumentale en karakteristieke panden;
- bij de beëindiging of verplaatsing van glastuinbouwbedrijven mag 100% van de bedrijfsgebouwen van functie veranderen naar wonen of werken. Onder bedrijfsgebouwen wordt bij glastuinbouwbedrijven die gebouwen die niet voor de primaire teelt bedoeld zijn, maar ondersteunend daaraan; let op bij andere gemeenten, er zijn uitzonderingsgebieden
- voor intensieve veehouderijen in het groenblauwe raamwerk en in de extensiveringsgebieden kan worden afgeweken van de algemene voorwaarden.

Verandering naar wonen:

- meerdere wooneenheden mag, als het maar in 1 gebouw of hoogstens in 2 gebouwen is;
- reductie van 50% of meer van de bebouwing per bestemmingswijziging (als eis opnemen in de wijzigingsbevoegdheden);
- als hergebruik niet mogelijk is, alles slopen en vervangende nieuwbouw plegen in de vorm van meerdere wooneenheden in 1 gebouw met een omvang van max 50% van de gesloopte bebouwing;
- Ruimte voor Ruimte: bij complete bedrijfsbeëindiging kan vervangende nieuwbouw plaatsvinden zonder toepassing van verevening;

Kan ook in het groenblauwe raamwerk.

Verandering naar werken/ woon-werkcombinaties:

- ook niet agrarische werkfuncties ondersteunen vitaliteit van het landelijk gebied, daarom wordt dit ook mogelijk gemaakt;
- max 500 m² vloeroppervlak per locatie, de rest moet gesloopt worden;
- geen detailhandel;
- geen buitenopslag;
- geen aanzienlijke verkeersaanpakking;

- geen vervangende nieuwbouw;
- gebiedsgebonden functies;

Voor agrarische bedrijven dient in het bestemmingsplan geregeld te worden dat max 25% van het bebouwd oppervlak tot max 350 m² bedrijfsgebouwen gebruikt mag worden voor niet-agrarische nevenfunctie. Een nevenfunctie is qua oppervlak en inkomen ondergeschikt aan de hoofdfunctie.

Geen verevening bij bedrijfsmatige nevenfuncties op agrarische bedrijven, geen aanzienlijke verkeersaantrekkende werking, geen detailhandel anders dan verkoop van lokaal geproduceerde agrarische producten, geen buitenopslag.

water

Voor het vasthouden van water zullen waterlopen aangepast moeten worden, gericht op verruiming van de bergingscapaciteit van het watersysteem. Binnen de gemeente Elburg bevinden zich enkele watergangen die in de streekplanuitwerking Waterberging opgenomen zijn als “te verruimen watergangen”. Gemeenten zorgen dat het vasthouden van water in plassen, het verruimen van watergangen en het vasthouden van water in haarvaten binnen het bestemmingsplan passen en dat na realisering hiervan het gebruik als zodanig wordt beschermd. Door het gebruik van doeleindenomschrijvingen binnen de bestemmingen, die zijn toegesneden op de noodzaak van het realiseren van waterberging, aangevuld met flexibiliteitsbepalingen in het bestemmingsplan, houden de waterbeheerders voldoende mogelijkheden bij de concrete uitwerking van de waterberging.

cultuurhistorie

Gelderland kent een rijke, regionaal verschillende, schakering aan cultuurhistorische verschijnselen. Een homogene cultuurhistorische identiteit van Gelderland bestaat niet, er zijn juist vele regionaal verschillende identiteiten. Herkenbare cultuurhistorische kwaliteiten zijn van groot belang voor de kwaliteit van de woonomgeving en recreatie en toerisme. Het hoofduitgangspunt voor cultuurhistorie is ‘behoud door ontwikkeling’.

natuur

De natuur in Gelderland is zeer divers van karakter. Bescherming en kwaliteitsverbetering is niet alleen ecologisch van belang, maar ook voor recreatie en toerisme en als vestigingsfactor voor wonen en bedrijvigheid.

De ecologische hoofdstructuur (EHS) in Gelderland (een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen) is in aanleg. Een groot deel van het grondgebied van Elburg behoort tot de EHS. De door het rijk op grond van Europese regelgeving aangewezen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden behoren tot de EHS.

Binnen de EHS geldt de ‘nee, tenzij’-benadering. Dit houdt in dat bestemmingswijziging niet mogelijk is als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van redenen van groot openbaar belang.

landgoederen

Ter bevordering van de landschappelijke en ecologische kwaliteit, de toegankelijkheid en de aantrekkelijkheid voor recreanten, wordt in Gelderland de mogelijkheid geboden om nieuwe landgoederen aan te leggen. Een nieuw landgoed is een openbaar toe-

gankelijk bos- en/of natuurcomplex (al dan niet met overige gronden) met daarin een woongebouw van allure met maximaal drie wooneenheden en een minimale omvang van het nieuwe bos of natuurgebied van 5 ha. Nieuwe landgoederen kunnen worden gesticht in delen van het groenblauwe raamwerk (EHS-verweving, EHS-verbindingszones) en in het multifunctioneel gebied.

land- en tuinbouw

De Gelderse land- en tuinbouw is en blijft een sector waarin ingrijpende veranderingen plaatsvinden. Zuivere agrarische bedrijven die worden voortgezet hebben behoefte aan groei wat betreft oppervlakte, gebouwen en productie. Daarnaast is op veel bedrijven sprake van verbreding van functies en zijn er veel bedrijven die worden beëindigd. Dit zal leiden tot een forse toename van het aantal vrijkomende agrarische gebouwen.

Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid is dat de bedrijfsontwikkeling in de landbouw wordt gefaciliteerd onder voorwaarden van economische en ecologische duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit.

De grondgebonden landbouw speelt een belangrijke rol als beheerder van het landelijk gebied. De sector staat onder druk en de algemene tendens is dat er veel bedrijven stoppen en een relatief gering aantal overblijft. Zij krijgen ruimte om hun agrarische activiteiten uit te breiden. Nieuwvestiging van volwaardige grondgebonden melkveebedrijven en akkerbouwbedrijven is toegestaan, behalve in het groenblauwe raamwerk en in de weidevogel- en ganzengebieden van provinciaal belang.

In reconstructieplannen zijn zones aangegeven waarmee de mogelijkheden voor nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding van intensieve veehouderijbedrijven worden bepaald. Buiten de reconstructiegebieden is nieuwvestiging niet toegestaan. Het grondgebied van Elburg is gedeeltelijk extensiveringsgebied (geen nieuwvestiging, hervestiging en omschakeling naar intensieve veehouderij en in principe geen uitbreiding van bebouwing voor intensieve veehouderij) en gedeeltelijk verwevingsgebied (geen nieuwvestiging van intensieve veehouderij, hervestiging van intensieve veehouderij is mogelijk mits er op het bouwblok al intensieve veehouderij aanwezig is, uitbreiding van intensieve veehouderij tot maximaal 1 ha, omschakeling van volledig grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is toegestaan, onder voorwaarde is uitbreiding tot meer dan 1 ha mogelijk).

stilte

In grote delen van Elburg geldt het ruimtelijk beleid voor stilte. De behoefte aan rust en stilte bij mensen neemt toe, terwijl er sprake is van toenemende geluidsverstoring. Ook voor de dierenwereld is stilte van groot belang. Bij ruimtelijke initiatieven in gebieden met ruimtelijk beleid voor stilte zal de provincie deze voor wat betreft het aspect stilte beoordelen volgens de regel dat het geluidsniveau niet mag toenemen en bij voorkeur af dient te nemen. Gebiedseigen activiteiten, zoals normale agrarische bedrijfsvoering, ondervinden hiervan geen belemmering.

landschap

Gelderland omvat een grote variatie aan landschappen met een rijke cultuurhistorie. Toenemende verstedelijking kan afbreuk doen aan de visueel-ruimtelijke kenmerken en landschapsstructuren die veelal de basis vormen voor regionale identiteit. Ruimtelijke ontwikkelingen moeten niet alleen worden afgestemd op aanwezige landschaps-

kenmerken, maar er ook toe bijdragen dat de landschappelijke samenhang verbetert. De provincie benadert het landschap met een ontwikkelingsgerichte strategie. Dat wil zeggen dat de ontwikkeling van gebruiksfuncties moet bijdragen aan verbetering van de landschappelijke samenhang.

Grote delen van het grondgebied van Elburg zijn aangeduid als waardevol landschap. Het ruimtelijk beleid hiervoor is: behouden en versterken van de landschappelijke kernkwaliteiten. Het openlandschap dat grenst aan het Veluwemeer is aangeduid als waardevol open landschap. Het beleid in dit gebied richt zich op het behoud van de openheid van karakteristieke open landschapseenheden. ruimtelijke ingrepen die de openheid aantasten, zoals nieuwe bouwlocaties, zijn in dit gebied niet toegestaan. Uitbreiding van agrarische bebouwing binnen of aansluitend op het bestaande bouwperceel is wel mogelijk. Een beeldkwaliteitsplan is bij omvangrijke uitbreiding vereist.

recreatie en toerisme

De groeiende behoefte naar de beleving van natuur en landschap, rust, stilte en het buitenleven in het algemeen heeft geleid tot nieuwe toeristische concepten als natuurtoerisme, cultuurtoerisme en plattelandstoerisme. Deze vormen van recreatie en toerisme kunnen een waardevolle bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het landelijk gebied en kunnen ook een nieuwe functie vormen voor vrijgekomen agrarische bedrijven. De provincie wil dan ook de extensieve vormen van recreatie en toerisme stimuleren. Voorwaarde blijft dat de extensieve vormen van recreatie te verenigen moeten zijn met natuur- en landschapsdoelstellingen.

Binnen het groenblauwe raamwerk en de concentratiegebieden voor intensieve teelten is nieuwvestiging en uitbreiding van intensieve recreatieve en toeristische voorzieningen uitgesloten. In multifunctioneel gebied blijft uitbreiding en nieuwvestiging mogelijk. Terreinen met recreatiewoningen en/of stacaravans dienen gezien hun aard en functie een aan de omgeving aangepast karakter te hebben. Uitbreiding of nieuwvestiging van een dergelijk terrein mag alleen indien er sprake is van een bedrijfsmatig geëxploiteerd terrein, vastgelegd in het bestemmingsplan.

Nota Belvoir 3 (2009-2012)

De Nota's belvoir bevatten krachtig cultuurhistorisch beleid gericht op de kwaliteit van de leefomgeving in de bestaande en toekomstige inrichting van Gelderland te behouden en verder te versterken door ontwikkeling. Dit beleid is een onmisbaar onderdeel voor het Gelders omgevingsbeleid. Alleen op deze wijze wordt een kwalitatieve hoogstaande ruimtelijke inrichting mogelijk en blijft de culturele identiteit gewaarborgd. In de Nota Belvoir 2 (2005- 2008) is niet gekozen voor behoud of voor ontwikkeling van cultuurhistorische waarden, maar voor behoud in ontwikkeling.

De nota Belvoir 3 is een vervolg op de eerdere nota's en is vooral gericht op de uitvoering. In deze nota is vastgelegd hoe de provincie Gelderland het cultuurhistorisch erfgoed wil bewaren en versterken. De provincie wil cultuurhistorische waarden actief betrekken bij de ruimtelijke inrichting en een actieve rol spelen bij de duurzame instandhouding daarvan. De nota bevat ontwikkelingsgericht beleid waarbij de cultuurhistorie als kernkwaliteit een volwaardige rol vertolkt bij de duurzame inrichting en ontwikkeling van de leefomgeving.

Het plangebied ligt deels in het Randmeergebied en deels op het Veluwemassief.

- De ambitie voor het randmeergebied in 2016 is het karakter van de historische kernen van Elburg en Harderwijk duurzaam in stand gehouden, zodat de voormalige

Zuiderzee nog altijd beleefbaar is. De overgang van het Veluwemassief via het oude bewoningsgebied langs de Zuiderzeestraatweg naar het open grasland en de kust met stadjes is prominent aanwezig.

- De ambitie voor het Veluwemassief in 2016 is het bekendheid geven aan en herkenbaar maken van de rijke cultuurhistorie naast een rijke natuur. Het gaat hierbij om Oude landgoederen zoals Leuvenum en Staverden en de overblijfselen van middeleeuwse nederzettingen zoals oud bouwland (enken), bijbehorende hoeven, vee- en wildwallen, waterputten. Een deel van het voormalige militair erfgoed heeft een nieuwe functie en is dankzij een adequate herbestemming duurzaam instand gehouden. Ook de watereconomie is van groot belang geweest op het Veluwemassief. Sprengkoppen, beken en watermolens zijn behouden en hersteld.

Derde waterhuishoudingsplan 2005-2009

De stroomgebiedbenadering is erop gericht waterhuishoudkundige problemen niet af te wentelen op andere stroomgebieden. Het nieuwe waterbeleid moet aansturen op gebiedsgerichte en resultaatgerichte uitvoering en dient het nieuwe waterbeleid samenwerking tussen de verschillende uitvoerende instanties dient te bevorderen. Het waterbeheer heeft betrekking op de thema's 'veiligheid tegen hoogwater', 'droge voeten en water voor droge tijden', 'natte natuur', 'schoon water in gebieden' en 'schoon water uit de kraan'. Het Waterhuishoudingsplan dient om ten minste de algemeen voorkomende planten en dieren voldoende levenskansen te bieden en te voorzien in water dat geschikt is voor de verschillende functies. De achteruitgang van de waterkwaliteit moet worden voorkomen en de waterhuishoudkundige functies dienen te worden beschermd. Met name voor de functies natuur en waterberging is daar een planologische bescherming in gemeentelijke bestemmingsplannen voor nodig. Daarom kent de provincie Gelderland beleid voor functies, dat afhankelijk is van het grondgebruik op een bepaalde plek. In het landelijk gebied van Gelderland is de landbouwfunctie van groot belang, zowel voor de regionale economie als voor natuur en landschap.

In Elburg liggen gebieden met de hoofdfunctie landbouw. Hier zijn de inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem allereerst gericht op het landbouwkundige grondgebruik. De waterhuishouding in een deel van de landbouwgebieden krijgt een dubbelfunctie met natuur, grond- en oppervlaktewaterbescherming of regionale waterberging ter voorkoming van wateroverlast.

In het Waterhuishoudingsplan is gebiedsgericht beleid geformuleerd voor een aantal waardevolle gebieden die om specifieke waterhuishoudkundige condities vragen. Het gaat daarbij om het ontwikkelen van natuur en het verbeteren van de waterkwaliteit. Deze integrale aanpak betekent dat maatregelen in het grond- en oppervlaktewaterbeheer in samenhang worden uitgevoerd. Ook betekent deze aanpak dat maatregelen in het waterbeheer in samenhang worden uitgevoerd met maatregelen in de ruimtelijke ordening en het milieubeheer.

Regionaal beleid

Veluwe 2010

Veluwe 2010 is een beleidsplan dat alle betrokkenen mobiliseert om de Veluwe gezamenlijk een kwaliteitsimpuls te geven. De samenwerkende partners zijn, naast de

provincie Gelderland, onder andere zes rijksdepartementen, achttien gemeenten, terreinbeheerders, recreatieorganisaties, landbouwers, waterschappen en bedrijfsleven. Zij zijn verenigd in de Veluwecommissie en maken samen plannen voor de Veluwe.

Het beleidsplan Veluwe 2010 geeft de Veluwe economisch en ecologisch een kwaliteitsimpuls. Dit is nodig omdat de afstemming tussen wonen, werken en recreëren in het verleden niet altijd goed is verlopen. Veluwe 2010 draagt ertoe bij dat het unieke karakter van het gebied niet verloren gaat.

De partners werken hard om de plannen om te zetten in concrete projecten. Daardoor is de afgelopen jaren al veel tot stand gekomen. Onder meer de komst van Veluwe-transferia, de sloop van militaire gebouwen, de aankoop van drie kampeerterreinen en de verwerving van Radio Kootwijk. Op sommige onderdelen hangt Veluwe 2010 nauw samen met het Reconstructieplan Veluwe.

Voor Veluwe 2010 zijn tien doelen opgesteld:

- Een duurzame evenwichtige ontwikkeling van ecologie en economie;
- Het CVN ontwikkelen tot een groot aaneengesloten natuur, cultuur en boslandschap met zo min mogelijk barrières voor mens en dier;
- Beschermen en versterken van biodiversiteit, rust, ruimte en een hoge kwaliteit milieu en water;
- Aanbieden van uitstekende, moderne recreatievoorzieningen;
- Passeerbaar maken van hoofdwegen en verminderen van verkeer op binnenwegen;
- Een versterkte samenhang realiseren tussen het CVN en de omgeving door de ontwikkeling van ecologische poorten naar de uiterwaarden, beekdalen en kwelgebieden;
- Grote delen van de Veluwe zo beheren dat houtproductie, natuur en beleefingswaarde samengaan. Elders op de Veluwe is er ruimte voor grote spontane natuurboslandschappen;
- De landbouw vooral ontwikkelen op grondgebonden bedrijven, met kansen voor agrotourisme, agrarisch natuurbeheer, biologische landbouw en Veluwse streekproducten;
- Een stevige bescherming van natuur, landschap en cultuurwaarden, zodat de Veluwe ook voor komende generaties een gebied is voor rust, verwondering en inspiratie;
- De kwaliteitsslag op de Veluwe realiseren vanuit een maximale samenwerking van alle partners op de Veluwe.

Het beleidsplan is vooral gericht op concrete uitvoeringsprojecten

beleid Waterschap Veluwe

Het werk van het waterschap bestaat uit het beschermen van het land tegen overstromingen en taken op het gebied van de hoeveelheid en de kwaliteit van het oppervlaktewater. Maatschappelijke ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat de manier waarop het waterschap invulling geven aan die taken is veranderd. Veel meer dan vroeger maakt het waterschap bij de uitvoering van zijn taken afwegingen in de verschillende belangen die op het spel staan. Naast de belangen van de boeren kijkt het waterschap ook naar de belangen van burgers, natuur, milieu en recreatie. De samenwerking met andere organisaties en overheden is dan ook sterk toegenomen en zal in de toekomst toe blijven nemen. Op deze manier kan het waterschap de taken zo

goed mogelijk uitvoeren en waar mogelijk maatwerk leveren. Het beleid van het waterschap is onder ander opgenomen in stroomgebiedsvisies. Voor het grondgebied van Elburg zijn twee stroomgebiedsvisies van kracht.

Stroomgebieduitwerkingsplannen

<i>1</i>	<i>Stroomgebied Elburg-Oudebroek</i>
<i>2</i>	<i>Stroomgebied Harderwijk Nunspeet</i>

Stroomgebied Elburg-Oudebroek

Binnen het stroomgebied stromen neerslag, grond- en oppervlaktewater via gemaal De Wenden of de Puttenerbeek naar het Drontermeer. Grondwater en oppervlaktewater zijn in een stroomgebied onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ingrepen in het grondwater hebben vaak effect op het oppervlaktewater en omgekeerd. Zo heeft bijvoorbeeld het natter maken van een deel van het gebied, om verdroging tegen te gaan, effect op andere delen in het gebied. Door het stroomgebied als geheel te bekijken, zijn problemen op te lossen zonder dat die maatregelen nieuwe problemen creëren. Het waterschap stemt peilbeheer, onderhoud en inrichting op elkaar af.

In het stroomgebied Elburg-Oudebroek heeft de landbouwfunctie het primaat. Het waterbeheer in de peilbesluitgebieden polders Oosterwolde en Oudebroek en in het stroomgebied van Puttener- en Eekterbeek is dan ook primair afgestemd op de agrarische functie, in sommige delen van het gebied al dan niet gecombineerd met de weidevogelfunctie. Met name in de grotere polderwateren betreft een groot aantal maatregelen verbreding en een robuuste inrichting, gericht op de verschillende functies en de stapeling van waterdoelen: verminderen wateroverlast voor de landbouw, goede waterkwaliteit en ecologie en een goede onderhoudssituatie.

Stroomgebied Harderwijk-Nunspeet

De afwatering in dit overwegend sterk hellende stroomgebied vindt op natuurlijke wijze plaats. Het stroomgebied van de Hierdense Beek vormt door een kleilaag in de ondergrond een afzonderlijke hydrologische eenheid. Regen, oppervlakte water en grondwater zijn in een stroomgebied onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ingrepen in het grondwater hebben vaak effect op het oppervlakte water en omgekeerd. Zo heeft bijvoorbeeld het natter maken van een deel van het gebied, om verdroging tegen te gaan, effect op andere delen van het gebied. Of het verleggen van een lozing zorgt ter plekke voor een betere waterkwaliteit, maar kan elders een verslechtering betekenen. Door het stroomgebied als één geheel te bekijken, zijn knelpunten beter op te lossen.

Door peilbeheer, onderhoud en inrichting onderling af te stemmen, werkt het waterschap bovendien efficiënt. Het bespaart tijd en geld.

Het stroomgebied Harderwijk-Nunspeet kent een grote verwevenheid van landbouw en natuur. Met name in en langs de Hierdense Beek, waarvan het stroomgebied diep insnijdt in het Veluwemassief, betreft een groot aantal maatregelen verbreding en een robuuste inrichting van de beek, gericht op de verschillende functies en de stapeling van waterdoelen: beekherstel, verminderen wateroverlast voor de landbouw, goede waterkwaliteit en ecologie, verdrogingbestrijding. Tussen Harderwijk en Elburg wateren door overwegend agrarisch gebied tientallen kleinere beken en sloten af richting Veluwemeer. Maatregelen in dit gebied zijn in hoofdzaak gericht op de landbouwfunctie en/of op de aanwezige natuurfunctie. In de stedelijke gebieden van met name Nunspeet en Elburg zijn de nodige maatregelen voorzien, bijvoorbeeld baggeren, om in 2015 het watersysteem kwantitatief en kwalitatief op orde te hebben. In het verzorgingsgebied van de rwzi Elburg wordt samen met de gemeenten een optimalisatiestudie van het afvalwatersysteem uitgevoerd; de hieruit voortvloeiende maatregelen worden uitgevoerd.

Streekplanuitwerking Functieverandering

Voor de Regio Noord-Veluwe is het van groot belang dat de kwaliteit van het buitengebied behouden blijft en waar mogelijk verder ontwikkeld wordt. Voor de leefbaarheid van het gebied wordt het van belang bevonden dat het buitengebied hoofdzakelijk agrarisch blijft. Vanuit de regio zijn functieverandering van vrijkomende (bedrijfs)gebouwen, nevenactiviteiten en niet-agrarische bedrijvigheid de belangrijkste beleidsuitgangspunten. Om te voorkomen dat het buitengebied verrommelt en de leefbaarheid van het landelijk gebied achteruit zal gaan, bestaan er mogelijkheden voor hergebruik van vrijgekomen bebouwing via functieverandering (naar bijvoorbeeld wonen of werken) of het opstarten van nevenactiviteiten. Daarnaast zijn niet-agrarische bedrijven van belang voor de leefbaarheid. In de regio gelden er per (deel)gebied andere mogelijkheden met betrekking tot deze beleidsuitgangspunten, vanwege het verschillende ruimtelijke en sociale karakter van de gebieden. Het regionaal beleid betreft een nadere uitwerking van het eerder beschreven provinciaal beleid.

Reconstructieplan Veluwe

De hoge veedichtheid in Nederland zorgt voor milieuproblemen. Natuur, landbouw, recreatie en toerisme, wonen en werken zitten elkaar steeds meer in de weg. De diverse ruimteclaims en ongewenste ontwikkelingen vormen een bedreiging voor de aantrekkelijkheid en leefbaarheid van de Veluwe op de langere termijn. De potenties voor recreatie en toerisme en wonen en werken in het landelijk gebied worden in het algemeen te weinig benut. Om gestapelde problematiek oplossen is op basis van de Reconstructiewet het Reconstructieplan Veluwe opgesteld.

Het doel van het Reconstructieplan Veluwe is het geven van kwaliteitsimpuls aan een duurzame verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de daarmee samenhangende leefbaarheid in het landelijk gebied. Dit gebeurt op een dusdanige manier dat de verscheidenheid en de eigen identiteit van de Veluwe behouden blijven. De kwaliteitsimpulsen richten zich op landschap, natuur en water, bos landbouw en tuinbouw, recreatie en toerisme en wonen en werken.

Om het gewenst toekomstbeeld in 2015 te bereiken zijn een aantal reconstructieopgaven geformuleerd. De belangrijkste zijn:

- a behouden en versterken van landschappelijke en natuurlijke overgangen tussen de Veluwe en de randgebieden;
- b realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS);
- c realiseren gewenste water- en milieuomstandigheden;
- d realiseren ruimte voor waterberging;
- e veiligstellen en verduurzamen drinkwatervoorziening;
- f structuurverbetering grondgebonden landbouw;
- g ontwikkelingsmogelijkheden creëren voor de intensieve veehouderij;
- h kwaliteitsverbetering recreatie en toerisme;
- i omgaan met vrijkomende gebouwen in het landelijk gebied;
- j sturen op beeldkwaliteit.

Om de milieukwaliteit te verbeteren wordt er naar gestreefd om het aantal bedrijven met intensieve veehouderij rond de meest waardevolle natuurgebieden te verminderen. Hiervoor is doorwerking naar het gemeentelijk planologisch beleid beoogd in de vorm van een zonering van een intensieve veehouderij en het beleid inzake krimpgebieden verblijfsrecreatie.

Voor wat betreft de intensieve veehouderij dient binnen de extensiveringsgebieden nieuwvestiging, hervestiging en uitbreiding te worden uitgesloten, alsmede omschakeling naar intensieve veehouderij uitgesloten te worden. In de verwevingsgebieden is het van belang dat onderscheid wordt gemaakt tussen intensieve veehouderij en overige agrarische bedrijven waarbij maximumoppervlakten voor de intensieve veehouderij worden opgenomen. In de gemeente Elburg is geen landbouwontwikkelingsgebied gelegen. De mogelijkheden binnen deze zone worden dan ook niet nader toegelicht.

Een deel van Elburg is aangewezen als krimpgebied ontwikkeling dag- en verblijfsrecreatie. Voor het krimpgebied geldt dat nieuwvestiging en uitbreiding van bestaande verblijfsrecreatieterreinen/-bedrijven niet mogelijk is.

Gemeentelijk beleid

toekomstvisie Elburg 2020

In november 2009 is de Toekomstvisie Elburg 2020 opgesteld. In deze toekomstvisie stelt de gemeente zeven duurzame en vitale kernwaarden vast die het streven vormen voor de ontwikkelingen richting 2020:

- geborgenheid, zorgzaamheid en veiligheid;
- gastvrije en uitnodigende omgeving;
- vitale kwaliteitseconomie;
- herkenning en geloofsbeleving;
- kwaliteit in wonen en leefomgeving;
- kleinschaligheid en menselijke maat;
- ontplooiingsruimte voor jong en oud.

Het landschap is één van de trekkers in de gemeente Elburg en zal volgende de toekomstvisie ook op die manier worden behandeld. Ontwikkelingen in het buitengebied op het gebied van landschap, agrarische activiteiten en toerisme dienen integraal te worden aangepakt. Er moeten mogelijkheden worden geschapen voor agrariërs om kleine nevenactiviteiten te ontplooiën die gericht zijn op toerisme. Daarnaast kunnen grotere agrarische bedrijven een plek vinden, mits ze goed worden ingepast. De gemeente Elburg zet naat reguliere landbouw in op biologische landbouw en op de bevordering van het gebruik van duurzame energie.

voorstel nieuw kampeerbeleid, november 2007

Mede gelet op het afschaffen van de Wet op de Openlucht Recreatie (WOR) heeft de gemeente Elburg een nieuw kampeerbeleid opgesteld. De kern van dit beleid is hieronder weergegeven.

De gemeente staat in groot deel van de gemeente kleinschalig kamperen toe bij agrarische (aanverwante) bedrijven zodat de agrarische sector de mogelijkheid voor extra inkomen en worden en het gebied goed ontsloten wordt voor de verblijfsrecreant. Mits kleinschalig van omvang en onder voorwaarden worden die gebieden ook niet onevenredig belast, waardoor geen schade aan het gebied en de omgeving behoeft op te treden. In de Nota Toerisme en Recreatie is aangegeven dat het aanbod in de toeristische verblijfsrecreatie te weinig gedifferentieerd is, en dat de mogelijkheden uitgebreid zouden moeten worden. Het aantal kampeermiddelen bedraagt 15 per terrein. Plaatsing van vaste kampeermiddelen zoals stacaravans niet toestaan.

Bijlage 4: kaart landschap

